

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let

Eva Radochlibová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Eva Radochlibová

Hospodářská politika a správa

Název práce

Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let

Název anglicky

Institutions for Leisure Time Spending of the Youth up to the Age 18

Cíle práce

Cílem diplomové práce je provést rozbor vybraného zařízení volného času dětí a mládeže, zhodnotit postavení instituce a zvážit zda a jak jsou naplněny její cíle a poslání. Vlastní posouzení instituce bude provedeno na základě rozboru technického zázemí, personálního zabezpečení organizace, nabídky zájmových útvarů, popisu norem, pravidel, směrnic a finančního zajištění provozu. Zacíleno bude na poslání a cíle organizace a zhodnocení dostatečné nabídky volnočasových aktivit. Dalším úkolem bude zhodnotit využití dostupných prostředků pro podporu práce s dětmi a mládeží.

Metodika

Formou literární rešerše bude rozpracována teoretická část, v níž budou vymezeny základní pojmy týkající se tématu trávení volného času dětí a mládeže. Použity budou poznatky ze studia odborné literatury a internetových zdrojů, formou diskripce.

Dále bude zpracován samotný rozbor činnosti vybraného domu dětí a mládeže působící ve zvoleném regionu, při kterém budou využity informace získané sběrem dat, studiem dokladů dostupných z veřejných zdrojů i materiálů zapůjčených z organizace. Velká část dat bude získána pozorováním, pomocí rozhovorů a osobních konzultací.

Prostřednictvím provedených rozborů materiálních a finančních zdrojů k zabezpečení provozu a personálního zajištění bude možné stanovit, do jaké míry instituce pro trávení volného času dětí a mládeže plní své poslání.

Na základě zjištěných výsledků budou navržena doporučení pro zlepšení chodu instituce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Doporučené zdroje informací

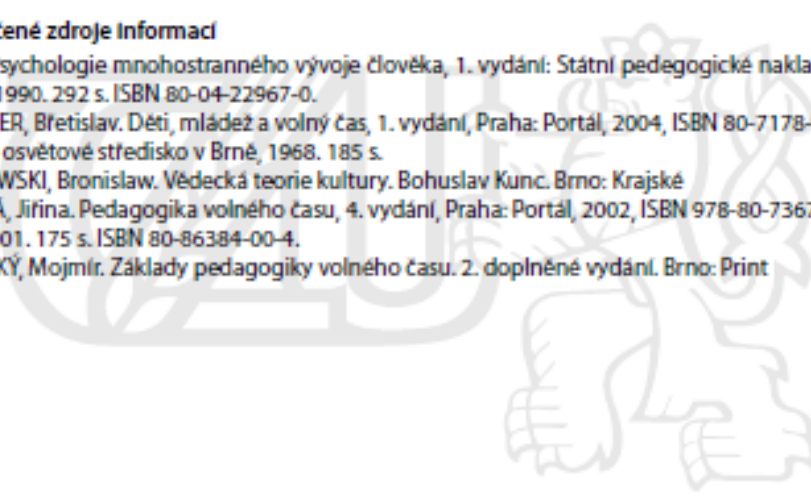
ČÁP, J., Psychologie mnohostranného vývoje člověka, 1. vydání: Státní pedagogické nakladatelství n.p. v Praze, 1990. 292 s. ISBN 80-04-22967-0.

HOFBAUER, Břetislav. Děti, mládež a volný čas, 1. vydání, Praha: Portál, 2004, ISBN 80-7178-927-5. kulturně osvětové středisko v Brně, 1968. 185 s.

MALINOWSKI, Bronislaw. Vědecká teorie kultury. Bohuslav Kunc. Brno: Krajské

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času, 4. vydání, Praha: Portál, 2002, ISBN 978-80-7367-423-6 Typia, 2001. 175 s. ISBN 80-86384-00-4.

VÁZANSKÝ, Mojmír. Základy pedagogiky volného času. 2. doplněné vydání. Brno: Print

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišenský, CSc.

Elektronicky schváleno dne 9. 2. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 02. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 2. 3. 2015

Eva Radochlibová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu PhDr. Miroslavu Poliškému za odborné vedení, poskytnuté rady a cenné připomínky při přípravě a zpracování diplomové práce. Děkuji také paní ředitelce Domu dětí a mládeže v Benešově Miladě Rýdlové, která mi umožnila získat všechny potřebné informace ke zdárnému dokončení Diplomové práce.

Institute pro trávení volného času mládeže do 18 let

Institutions for Leisure Time Spending of the Youth up to the Age 18

Souhrn

Diplomová práce se zabývá vybranou organizací pro trávení volného času mládeže, jedná se o dům Děti a mládeže v Benešově.

V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy, jako problematika volného času (definice volného času a jeho funkce, hlediska volného času, soustava aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže. Další kapitoly se věnují dětem (předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk, mládež). Teoretická východiska dále charakterizují výchovné zhodnocení volného času, jako je rodina a jak škola působí na děti a jejich volný čas, výchovu mimo vyučování a její obsah a funkce, instituce pro výchovu mimo vyučování.

Výzkumná část se zabývá analýzou vybraného volnočasového zařízení s cílem zjistit, zda organizace plní své poslání. Na závěr jsou formulována doporučení pro zlepšení činnosti volnočasového zařízení a navrhnuty strategie pro další budoucí rozvoj.

Klíčová slova: děti a mládež, volný čas, zájmová činnost, volnočasové aktivity, instituce, sport, financování, sociálně patologické jevy, prevence

Summary

This dissertation is regarding a youth organisation of leisure time spend, specifically, Children and youth association in Benešov.

In theoretic part you find basic terms as leisure time issue (leisure time definition and its function, leisure time aspects, system of activities and facilities for children and youth and their leisure time). Other chapters are devoted to children (preschool age, young school age, older school age, youth). Theoretic aspects describe educational evaluation of leisure time in family and how school affects children and their leisure time, education outside of classes and its contents and functions, educational establishment outside of school.

Research is concerned with analysis of leisure time facility to find out if the organisation fulfils its role. In closing are expressed recommendationes how to improve activities of leisure time facilities and is suggested strategy for progress in the future.

Keywords: children and youth, leisure time, leisure activity, institutions, sport, financing, social pathological science, prevention

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika práce	13
3 Teoretická východiska	14
3.1 Problematika volného času.....	14
3.1.1 Volný čas z historického hlediska	14
3.1.2 Definice volného času.....	15
3.1.3 Cílové funkce pro trávení volného času	17
3.1.4 Volný čas a jeho hlediska	18
3.1.5 Limitující faktory osobnosti vzhledem k volnému času.....	19
3.1.6 Soustava aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže	20
3.2 Děti a mládež.....	21
3.2.1 Předškolní věk	22
3.2.2 Mladší školní věk.....	22
3.2.3 Starší školní věk.....	23
3.2.4 Mládež	23
3.3 Výchovné zhodnocení volného času.....	24
3.3.1 Rodina a její zázemí.....	25
3.3.1.1 Jak rodina působí na děti.....	25
3.3.2 Škola	27
3.3.3 Výchova dětí a mládeže mimo vyučování.....	27
3.3.3.1 Výchova mimo vyučování a její funkce	28
3.3.3.2 Náplň výchovy mimo školní vyučování	29
3.3.3.3 Duševní hygiena jedince	31
3.4 Instituce pro výchovu mimo vyučování	31
3.4.1 Školní družiny a školní kluby	32

3.4.1.1 Školní družiny, školní kluby a jejich funkce	32
3.4.1.2 Školní družiny, školní kluby a jejich provoz	33
3.4.2 Domy dětí a mládeže	34
3.4.2.1 Náplň činnosti Domu dětí a mládeže	35
3.4.2.2 Pracovníci Domů dětí a mládeže	37
3.5 Preventivní péče, ústavní a ochranná výchova dětí.....	38
3.6 Právní a ekonomická hlediska příspěvkových organizací pro trávení volného času .	40
3.6.1 Právní úprava příspěvkových organizací.....	40
3.6.2 Státní zájem v oblasti volnočasových aktivit.....	40
3.6.3 Možnosti čerpání finančních prostředků z veřejných zdrojů.....	41
3.6.4 Čerpání finančních zdrojů z Evropských fondů	42
4 Analytická část	43
4.1 Cíl, hypotéza a metodika	43
4.1.1 Cíl a hypotéza	43
4.1.2 Metodika	43
4.2 Data a diskuze	44
4.3 Analýza Domu dětí a mládeže v Benešově.....	44
4.3.1 Cíle a poslání organizace	45
4.3.2 Historie organizace	45
4.3.3 Činnosti organizace	46
4.3.3.1 Pravidelná zájmová činnost	46
4.3.3.2 Příležitostná zájmová činnost	54
4.3.3.3 Táborová a pobytová zájmová činnost	56
4.3.3.4 Osvětová a informační zájmová činnost	57
4.3.3.5 Individuální zájmová činnost.....	57
4.3.3.6 Spontánní zájmová činnost	58
4.3.3.7 Úspěchy Domu dětí a mládeže Benešov.....	59
4.3.3.8 Probační program.....	60

4.3.3.9 Úplata za zájmové vzdělávání.....	60
4.3.4 Propagace organizace	61
4.4 Personální zabezpečení organizace	61
4.4.1 Ředitelka organizace.....	64
4.4.2 Interní pedagogičtí zaměstnanci	64
4.4.3 Provozní zaměstnanci	65
4.4.4 Externí zaměstnanci.....	65
4.5 Normy, pravidla a směrnice organizace	65
4.6 Prostory a hmotné zařízení organizace.....	68
4.7 Finance organizace	71
5 Diskuze: výsledky analýzy a doporučení	75
6 Závěr	82
7 Seznam použitých zdrojů	85
Seznam tabulek	89
Seznam grafů.....	89
Seznam obrázků	89
Seznam použitých zkratk	89
8 Přílohy	91
8.1 Seznam příloh.....	91

1 Úvod

Pojem slov „volný čas“ má opravdu překrásný zvuk. Ve volném čase jsou provozovány činnosti, které jsou oblíbené, uspokojují potřeby, přinášejí radost a uvolnění mysli. Další činnosti, které jsou zahrnuty do sféry povinností, je nutné vykonat, což není moc žádaná činnost. Každý pociťuje povinnosti jinak, někdo negativně a někdo ji vnímá jako příjemnou zábavu. Někteří lidé do svých povinností zařazují i takové věci, jako je vlastní přesvědčení o tom, že musí na sobě pracovat, nejen vzdělávat se v povolání, ale také neustále vzdělávat sám sebe a rozšiřovat si svůj kulturní kapitál.

Velké množství volného času se může stát i nebezpečné, jelikož děti a mládež, kteří nemají svůj volný čas organizovaný, tráví tento čas v různých hernách. Věnují se činnostem, které překračují zákon. Dochází k častým úrazům, dále mladí ohrožují sebe i druhé svým experimentováním s lehkými i těžkými drogami, jako je alkohol, kouření, atd. Jelikož mládež netráví svůj volný čas plnohodnotně a nudí se, dochází k šikaně spolužáků a vrstevníků.

Základ všeho je v rodině, můžou být na vině i dědičné faktory. Mládež a děti se chovají stejně, jako jejich rodiče, mají stejný životní styl a tím pádem tráví svůj volný čas, jak je to jejich rodiče naučili. Není to vždy podmínkou, ale je to časté. Mezi rodiči a dětmi jsou vztahy někdy velice složité. Člověka může silně a dlouhodobě ovlivňovat jeho rodina, rodiče, sourozenci a další příbuzní. Jsou i další vlivy, které výrazně působí na jedince a ovlivňují jeho nakládání s volným časem. Mezi tyto vlivy patří například škola, kamarádi, vrstevníci, známí, také literatura a sdělovací prostředky. Jsou zakládány různé organizace pro trávení volného času, jejich úkolem je působit na mládež, děti a také na dospělé jedince a naučit je plnohodnotně trávit svůj volný čas. Tyto úkoly organizace plní dlouhodobě, má vymezené cíle a vše dopodrobna naplánované.

Volný čas mládeže se neustále rozvíjí a přináší několik problémů. Trávení volného času je dnes sledovanou součástí lidského života a výchovy mládeže. Největší význam má pro děti a mládež, jedná se o nejmladší a nejoblíbenější součást kultury společnosti, která dohromady s dospělými, kteří mají na všem pozitivní podíl, tvoří ucelený spolek pro nezbytnou inovaci a další vývoj volného času mládeže.

Díky současnému vývoji ve společnosti a příznivějším předpokladům se stávají volnočasové aktivity důležitým celoživotním faktorem. Zájmové činnosti jsou dnes velmi

významnou oblastí pro rozvoj jedince, pro každého člověka, každého věku, pro mezilidské začleňování a životní ambice.

Pro zmapování volnočasových aktivit byl vybrán Dům dětí a mládeže v Benešově, protože je velice oblíbený a vyhledávaný. Jedná se o příspěvkovou organizaci, uskutečňující činnost pro vzdělávání, zájmovou a rekreační činnost, zaměřuje se na děti, mládež, rodiče a na spoustu dalších dospělých zájemců. Tato příspěvková organizace byla vybrána proto, že zde autorka sama jako dítě chodila do několika kroužku, účastnila se soutěží a jezdila na táborové pobyty, které se uskutečňovaly v Jablonné nad Vltavou.

2 Cíl práce a metodika

V této kapitole budou stanoveny cíle výzkumné části diplomové práce a charakterizována zvolená metodologie výzkumu.

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je provést rozbor vybraného zařízení volného času dětí a mládeže, zhodnotit postavení organizace a zvážit zda a jak jsou naplněny její cíle a poslání. Vlastní posouzení instituce bude provedeno na základě rozboru technického zázemí, personálního zabezpečení organizace, nabídky zájmových útvarů, popisu norem, pravidel, směrnic a finančního zajištění provozu.

Zacíleno bude na poslání a cíle organizace a zhodnocení dostatečné nabídky volnočasových aktivit. Dalším cílem bude zjistit, zda má organizace dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí, které má ve svém užívání. Aby došlo k naplnění cílů organizace, budou stanoveny 2 hypotézy:

Hypotéza č. 1 - Organizace plní své poslání a cíle.

Hypotéza č. 2 – Organizace má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí.

2.2 Metodika práce

Formou literární rešerše bude rozpracována teoretická část, v níž budou vymezeny základní pojmy týkající se tématu trávení volného času dětí a mládeže. Použity budou poznatky ze studia odborné literatury a internetových zdrojů, formou diskripce.

Dále bude zpracován samotný rozbor činnosti vybraného domu dětí a mládeže působící ve zvoleném regionu, při kterém budou využity informace získané sběrem dat, studiem dokladů dostupných z veřejných zdrojů i materiálů zapůjčených z organizace. Velká část dat bude získána pozorováním, pomocí rozhovorů a osobních konzultací.

Prostřednictvím provedených rozborů materiálních a finančních zdrojů k zabezpečení provozu a personálního zajištění bude možné stanovit, do jaké míry instituce pro trávení volného času dětí a mládeže plní své poslání.

Na základě zjištěných výsledků budou navržena doporučení pro zlepšení chodu instituce.

3 Teoretická východiska

V teoretické části budou definovány základní pojmy ohledně trávení volného času dětí a mládeže. Bude zmíněna výchova mimo vyučování a pojem instituce. Dále se budeme zabývat výchovným zhodnocením volného času.

3.1 Problematika volného času

V této kapitole bude vymezen pojem historie a hlediska pro trávení volného času mládeže, dále budou objasněny limitující faktory osobnosti vzhledem k volnému času.

3.1.1 Volný čas z historického hlediska

Volný čas existoval v průběhu lidských dějin stále, aniž byl pocíťován jako problém, aniž by zavdával příležitost k zvláštním úvahám. Střídání činnosti a odpočinku odpovídá biologickému rytmu, vlastnímu živočišné říši, u člověka nabylo podoby střídání práce a volného času. V před industriální společnosti byl volný čas výsadou vrstvy lidí, kteří nebyli bezprostředně spjati s výrobní prací. Právě volný čas umožňoval elitě rozvíjet kulturně bohatý a náročný životní sloh, ať již to bylo v antice, v rytířském a církevním středověku, v renesanci, v době moderní.¹

Pracující vrstvy měly volného času nepoměrně méně, avšak způsob, jak jej naplnit, byl i u nich determinován normami, tradicemi a zvyklostmi platnými v jejich společenských sférách.²

Od roku 1945 se v Evropě rýsují tři fáze vývoje pojetí volného času:

- Po válce a v 50. letech převažovala orientace na regenerační a rekreační funkci volného času. Volný čas byl časem zotavení po vykonané práci a před prací, kterou bude třeba vykonat.³
- Léta 60. a 70. se vyznačují konzumní orientací volného času. Volný čas vede k utrácení peněz. Jednotlivci i celé společenské vrstvy se orientovali především na

¹ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 10

² SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 13

³ ŠVIGOVÁ, Milada. *Volný čas a my*, s. 21

užívání volného času, když už zájem o věci veřejné byl vlivem totalitarismu bezpředmětný a podnikatelská iniciativa nepřípustná.⁴

- V 80. letech sílila touha dospívající mládeže emancipovat se od své rodiny, ačkoli se současně prodlužovala doba její existenční závislosti na ní. Vznikala rovněž alternativní hnutí a další iniciativy mladých lidí. Dále se rozšiřovaly sítě dosavadních typů zařízení, především školních družin a klubu, domů pionýrů a mládeže, lidových škol umění. Existující zařízení úspěšně plnila své poslání také v tomto období, především v zájmové činnosti pravidelné, příležitostné a v průběhu prázdnin. I nadále napomáhala uspokojovat diferencující se zájmy dětí a mládeže, v rozšiřujícím se věkovém a obsahovém spektru odkrývala a rozvíjela jejich zájmy a nadání.
- V poslední dekádě 20. století se evropská společnost začala zásadně proměňovat, což se projevilo také v pojetí a praxi výchovy dětí a mládeže ve volném čase. Do popředí vystupují společné zřetele a cíle, jejichž zásadním společným východiskem se počátkem tohoto období stala Úmluva o právech dítěte (OSN, New York, 20. listopadu 1989) – u nás přijatá jako zákon č. 104/1991 Sb. Vývoj mladé generace nepřinesl pro zařízení jejich volného času pouze pozitivní výsledky, nýbrž také zátěž nových, vážných problémů. Zařízení musí reagovat na vyostřování rozporů uvnitř mladé generace.⁵

3.1.2 Definice volného času

Definice pro volný čas obsahuje činnosti, které člověk nevykonává pod tlakem povinností, které vyplývají ze sociálních rolí. Jde o dělbu práce a nutnost si zachovat a rozvíjet svůj dosavadní život. Je charakterizován jako činnost, do které vstupuje člověk s nadšením, účastní se této činnosti na základě svého samotného rozhodnutí a toto rozhodnutí mu dodává příjemné zážitky.⁶

Pod pojmem volný čas si běžně můžeme představit například odpočinek, rekreaci, zábavu, zájmovou činnost, zájmové vzdělávání, dobrovolnou, společensky prospěšnou

⁴ ŠVIGOVÁ, Milada. *Volný čas a my*, s. 21

⁵ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 15

⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 13

činnost i časovou ztrátu, která je s těmito činnostmi spojená.⁷ Z pohledu dětí a mládeže do jejich volného času nezapadá školní vyučování a činnosti, které s vyučováním souvisejí. Dále také čas, kdy se mají starat sami o sebe, o základní hygienickou péči, povinné úkoly, které musí plnit v rodině, úkoly v chodu domácnosti a také v dalším výchovném zařízení. Mezi volný čas se také nepočítá biologická stránka člověka.⁸

Pedagogické ovlivňování volného času je velice žádoucí, hlavně z výchovných důvodů. Jedná se o specifickou zvláštnost volného času dětí a mládeže. Děti potřebují citlivé zacházení, protože se špatně orientují v pravidelných zájmových činnostech a mají málo zkušeností. Je velice důležité, aby vedení dětí a mládeže bylo nenásilné, měli dost pestrou a přitažlivou nabídku zájmových činností a aby účast na jednotlivých činnostech byla dobrovolná. Do jaké míry jsou děti a mládež ovlivňovány závisí hlavně na věku dítěte, jeho vyspělosti a také na výchově v rodině.⁹

Velkou pozornost přitahuje trávení volného času dětí a mládeže. Díky plnohodnotnému trávení volného času mají děti a mládež do budoucna šanci na svůj rozvoj osobnosti a na svou seberealizaci. Slouží k tomu, aby každý zájemce o zájmové vzdělávání poznával, jak má svůj volný čas trávit dnes a jak v dospělosti. Děti a mládež přistupují k volnočasovým aktivitám rozdílně:

- Sami se rozhodují, jak svůj volný čas budou trávit. Snaží se uspokojovat svoje zájmy a používají podněty, které na ně působí z různého prostředí
- Se zájmovými činnostmi a organizacemi vstupují děti a mládež do příležitostných vztahů, také řeší konflikty, které mají mezi sebou
- Pokud se jedná o pozitivní volnočasové činnosti, tak tyto činnosti děti a mládež ani trochu neoslovují a nemají motivaci, tím pádem zůstávají k těmto aktivitám hluší a je škoda, že se s nimi míjejí.

Účastníkem a realizátorem volnočasového působení je člověk. Ten v přírodě a společnosti žije, pracuje a tráví volný čas. Obě tato prostředí spoluvytváří a sám je jimi

⁷ VÁŽENSKÝ, Mojmír, SMÉKAL, Vladimír. *Základy pedagogiky volného času*, s. 26

⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 13

⁹ SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*, s. 18

formován. Zde rozvíjí své zájmy a aktivity z nich vycházející a odtud čerpá podněty zlepšující kvalitu jeho života. Proto nezůstává pouhým objektem nebo uživatelem tohoto procesu, nýbrž jej může sám iniciovat, aktivně vstupovat do jeho průběhu, spoluurčovat jeho směřování a podílet se na jeho uplatnění v dnešním životě společnosti i ve své celoživotní perspektivě.

Zvláště významné je toto působení směřující k dětem a mladým lidem, neboť spoluvytváří podmínky života a rozvoje mladé generace, která svou volnočasovou zkušenost teprve začíná získávat.¹⁰

3.1.3 Cílové funkce pro trávení volného času

- Jedná se o potřebu na zotavenou, na osvěžení, na dobré zdraví a výborný pocit: shromažďování sil, zotavení zdůrazňující zdraví, zbavení se zátěže všedního dne a psychické uvolnění, užít si odpočinek, spánek a mýt z toho výborný pocit
- Jedná se o potřebu vyrovnání se sám se sebou, rozptýlit se a potěšit se: vyrovnání nedostatků, odstranění námahy, uvolnění se od sledovaných cílů a účelů, bezstarostnost, užívat si života¹¹
- Jedná se o potřebu poznávání se v učení, podněcování se v učení a další učení: snaha poznávat a užívat si nové věci, stimulovat orientaci a touhu po zážitcích, vyměnit role a učit se jednat v sociálních rolích, snaha zachovat si a potvrdit si sám sebe, snaha učit se a aktivizovat vlastní možnosti jednání
- Jedná se o potřebu klidu, navození pohody, příjemné rozjímání a zdravé sebevědomí: dostatek času pro sebe, uvědomit si sama sebe, učit se poznávat sám sebe a porozumět sám sobě, osvobodit se od stresu, vynechat shon a nervové vypětí, nalézt svou identitu, mít vlastní identitu a mýt samostatný život
- Jedná se o potřebu sdělení, kontaktu mezi dětmi a soudržnosti: sdělovat své potřeby, mít touhu nebýt sám, přát si rozmanité sociální vztahy, identifikovat zážitky s ostatními při trávení volného času, objevovat čas pro jiné¹²

¹⁰ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 25

¹¹ VÁŽENSKÝ, Mojmír, SMÉKAL, Vladimír. *Základy pedagogiky volného času*, s. 30

¹² HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 22

- Jedná se o potřebu být ve společnosti, mít kolektivní vztah a tvořit skupiny: mít snahu o podporu a skupinovou atmosféru, cítit spojení s ostatními, mít pozitivní sociální závazky, učit se sociálnímu cítění ve skupině a s dalšími skupinami
- Jedná se o potřeby účastnit se, angažovat se a mít sociální pojetí sebe sama: možnosti pro vlastní iniciativu a sebe pojetí, spolurozhodovat se, spolu účastnit se, mít společnou odpovědnost, připravit se na spolupráci a solidaritu¹³
- Jedná se o potřebu pro kreativní rozvoj, mít snahu o produktivní uplatnění a účastnit se v kulturním kapitálu: snaha mít nezávislý růst osobních dovedností a nadání, prosazovat vlastní myšlenky a řešit různé problémy, spontánní chování, rozvíjet a rozšiřovat estetický pocit a mít hojnost nápadů, mít kulturní činnost a iniciativu, aktivně se účastnit a podílet na volném čase
- Jedná se o potřebu rozvinutí osobnosti¹⁴

3.1.4 Volný čas a jeho hlediska

Ekonomická hlediska – jedná se o prostředky, které společnost bude investovat do organizací pro trávení volného času, a jak a kolik nákladů se vrátí zpět. Organizace pro trávení volného času jsou v tržní ekonomice samostatným a dobře výnosným odvětvím, které často neplní funkci rozvoje osobnosti a nespĺňují vzdělávací cíle.

Sociologická a sociálně - psychologická hlediska – toto hledisko sleduje vytváření mezilidských vztahů, které vznikají při trávení volného času a snaží se tyto mezilidské vztahy kultivovat. Jakým způsobem děti tráví svůj volný čas je ovlivněno sociálním prostředím. Největší vliv má rodina. Může se stát, že i některé rodiny neplní svou funkci ve výchově, nemají zájem o to, jak jejich děti tráví svůj volný čas. Například školy, výchovná zařízení a jiné organizace mají za úkol tyto nedostatky nahradit kvalifikovanými pedagogickými zaměstnanci.

Politická hlediska – tyto hlediska řeší, jakým způsobem se budou státní orgány vměšovat do trávení volného času dětí a mládeže, jaká bude politika ve škole, jestli bude věnována dostačující pozornost i organizacím pro trávení volného času dětí a mládeže.

¹³ VÁŽENSKÝ, Mojmir, SMÉKAL, Vladimír. *Základy pedagogiky volného času*, s. 31

¹⁴ ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*, s. 67

Pedagogicko-psychologická hlediska- tyto hlediska řeší věkovou a individuální zvláštnost a jakým způsobem budou obě respektovány ve volném čase. Aktivita dětí a mládeže je podporována pedagogickými zaměstnanci, kteří poskytují možnosti pro jejich spontánní činnost, pro uspokojení nových pocitů, pomáhají k realizaci sebe sama, vytvářet sociální kontakty, dávají pozitivní citové odezvy, poskytují pocity bezpečí a pocity jistoty. Činnosti, které jsou provozované na dobrovolné úrovni a vhodným pedagogickým zaměstnancem, který motivuje a usměrňuje děti a mládež při zájmových činnostech a pomáhá rozvoji všech stránek osobnosti, dále se snaží rozvíjet i tělesné a duševní vlastnosti dětí a mládeže.¹⁵

3.1.5 Limitující faktory osobnosti vzhledem k volnému času

Charakter volného času zásadně ovlivňuje věk osobnosti, pohlaví, psychická a zdravotní kondice a společenská vrstva, ze které osobnost pochází.¹⁶

- **Věk** – náplň volného času se nejvíce mění věkem. Předškolní dítě např. nerozlišuje mezi hrou a prací, jakákoliv aktivita – včetně přirozeného učení imitací – je rozdělena převážně spánkem a bděním. Ve školním věku učení již může částečně splývat s prací. Seberealizace nemusí být spojována jen se školou. Třicátý až čtyřicátý věk je horečný v zaměstnání i v zájmech. Jedná se o velkou touhu po výdělku a nabízených věcech, často na úkor realizace v rodinném životě. Od čtyřicítky do padesátky se rozšiřují obzory. Od padesátky do šedesátky přemýšlíme, zda to, co jsme vykonali, bylo tím nejlepším. Po sedmdesátce u mužů nastává únava z povolání i koníčků. Mnozí lidé veškerou energii spotřebují na fyziologické existování a boj se samotou.¹⁷
- **Pohlaví** – ženy mají větší zájem o péči o vlastní tělo, také se více zdobí. V penzi se ženy více sociálně kontaktují a pomáhají si. Muži jsou schovaní v garážích, bohatí běhají po kurtech, schovávají se v zeleni zahrad a většinou tvrdě pracují.¹⁸

¹⁵ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 18

¹⁶ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čas*, s. 48

¹⁷ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čas*, s. 49

¹⁸ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čas*, s. 50

- **Fyzická kondice a zdravotní stav** - fyzická kondice mužů a žen je dvoupólová. Na jedné straně najdeme špičkové sportovce, na druhé straně lidi, co zanedbávají svou fyzickou kondici.
- **Psychická kondice** – je dána temperamentní výbavou, výší inteligence a stupněm aktivity a energičnosti. Duševní zdraví je také nedílnou součástí.¹⁹
- **Společenská vrstva** - porovnáváme volný čas těžce pracujícího dělníka a učitele nebo lékaře, každý svůj volný čas tráví jiným způsobem. Volným časem se především myslí dovolená, každý tráví svou dovolenou jinde, jiní jezdí na hory, jiní k moři, jiní na chalupy. Někteří lidí procesují celý svět, aniž by pořádně znali kraj, kde vyrůstali.²⁰

3.1.6 Soustava aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže

Na základě objektivních a subjektivních skutečností vznikl systém aktivit a institucí volného času. Organizace pro trávení volného času mají vzrůstající význam pro život a výchovu dětí a mládeže, tvoří zájmové skupiny a také celé mladé generace.²¹

Volný čas, jeho aktivity, instituce a podmínky jejich rozvoje se rozvinuly v členský systém, vybavený velkou vnitřní i vnější dynamikou, který má na účastníky inspirativní vliv a je schopen dalšího rozvoje.²²

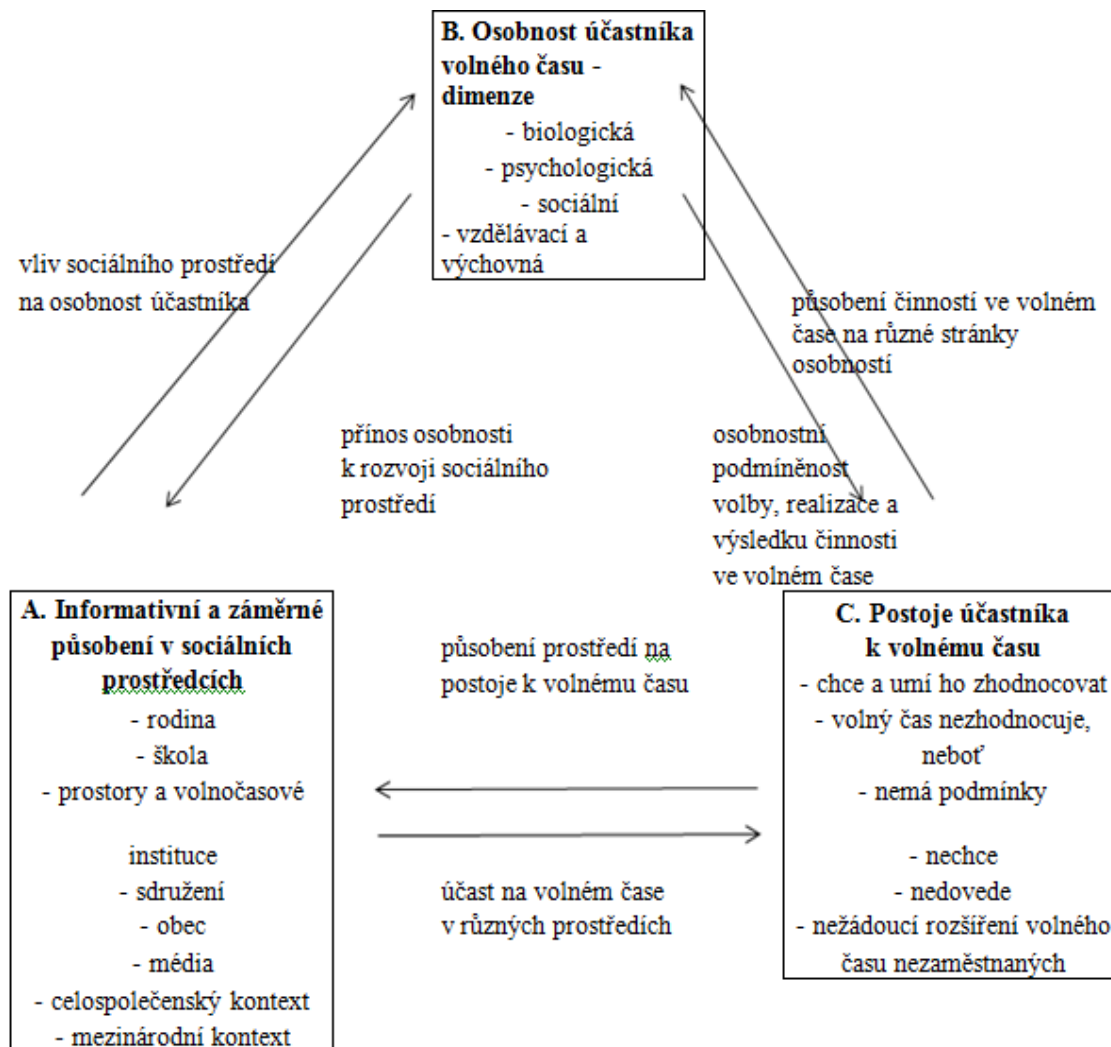
¹⁹ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy.*

²⁰ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 51

²¹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 48

²² HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 51

Obrázek č. 1: Podstatné rysy a souvislosti systému volného času

Zdroj: HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 48

3.2 Děti a mládež

Hlavním úkolem účastníků zájmových činností je nalézt správnou volnočasovou aktivitu a správně využít svůj volný čas. Děti a mládež jsou hlavní skupinou, které se to týká. Děti a mládež si realizují svůj volný čas sami nebo se účastní těch volnočasových aktivit, které pro ně připravili dospělí. Skupiny dětí a mládeže citlivě reagují na vývoj ve společnosti, mají své požadavky na výchovu, mají svá přání a je pro ně důležité, aby měli ty správné podmínky pro svůj život a volný čas.

3.2.1 Předškolní věk

Jedná se o děti ve věkovém rozmezí od 3 do 6. let. Tento předškolní věk bývá velmi často označován jako doba rozkvětu a her.²³ Děti neustále objevují svět a do tohoto objevování zapojují i své rodiče. Rády si cíleně a soustavně hrají, toto všechno jim pomáhá, aby měli zdravý vývoj osobnosti. Velice rádi se kamarádí a docházejí do zájmových skupin, snaží se osamostatnit. Děti se už dokážou sami obléknout, sami se najíst a vykonat každodenní hygienu.

Děti se postupně začínají odpoutávat od rodiny a už se na ní tolik nevážou. Od 3 let věku mohou děti docházet do mateřských škol, spousta zájmových aktivit, které jsou určeny jen pro ty nejmenší, je určena právě pro děti od 3 let. Díky činnostem, které mají důležitý význam, se mohou děti prosadit mezi svými vrstevníky.

V předškolním věku dítěte se začíná utvářet jeho individualita a jeho osobnost. Dítě má zdravé sebevědomí a uvědomuje se svou identitu. Pokud dítě hodnotí sebe samu, tak je toto hodnocení velice závislé na jeho okolí a na rodičích. Nechtěně přebírá výchovné metody svých rodičů. Chování rodičů mezi sebou a mezi ostatními lidmi, jejich mluvu, jejich způsob řešení problémů a také jejich vyznávání pocitů.²⁴

3.2.2 Mladší školní věk

Mladší školní věk je období od 6 do 10 let. Po psychologické stránce je dítě schopno soustavného školního vzdělávání. Dosud si převážně jen hrálo – teď začíná soustavně pracovat. To znamená, že dovede převzít úkol, pracovat na něm s určitou dávkou odpovědnosti a úkol dokončit. Jeho myšlení, paměť, vnímání jsou vyspělé natolik, že to nejenom všechno dokáže, ale že má ze školní práce radost.²⁵

Naprostá většina rodičů dobře chápe význam vzdělání a spolupracuje podle svých možností s dítětem i se školou, většina je ochotna i k finančním a časovým obětem. Někteří rodiče ale upadají do extrému v požadavcích na dítě: žádají na něm, aby bylo nejlepší

²³ Předškolní věk [online] 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z WWW:

<http://www.vemeste.cz/2011/05/charakteristika-vyvoje-ditete-predskolniho-veku/>

²⁴ Předškolní věk [online] 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z WWW:

<http://www.vemeste.cz/2011/05/charakteristika-vyvoje-ditete-predskolniho-veku/>

²⁵ MATĚJÍČEK, Zdeněk, POKORNÁ, Marie. *Radosti a strasti: Předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*, s. 79

ve třídě, aby nosilo samé jedničky ze všech předmětů, odpoledne se ustavičně učilo a odpočívalo jenom v jiné zájmové činnosti. Rodiče těchto dětí mají nejvýraznější vlastnost – nadměrnou ctižádost a během vývoje dítěte ji zaměřují různými směry. Neustále dítě vzdělávají, aby mělo „náskok“. Všechna hlediska vývoje a zdraví dítěte rodiče náhle jakoby zapomenou a zajímá je už jen výkon.

Rodiče by měli umožnit dětem v tomto věku vzájemné kontakty, přátelské vztahy a skupinové činnosti, a to nejen ve školní třídě a ve formálně ustanovených skupinách za určitým účelem, ale i ve skupinách vytvářených spontánně dětmi samotnými. Je důležité vzít na vědomí, že dítě není „nedokonalý“ tvor, který se jenom připravuje na život v dospělosti, ale že v každé své vývojové fázi je už určitou svébytnou osobností se specifickými vývojovými úkoly a specifickými potřebami.²⁶

3.2.3 Starší školní věk

Mezi 10 a 15 rokem dítě nastupuje k jakémusi vývojovému finiši, prožívá dobu prepuberty a puberty. Jde o proces dospívání. Věková hranice dospívání je v rozmezí mezi 10. a 19. rokem u chlapců a mezi 8. až 18. rokem u dívek.²⁷

Dítě nyní rozumí pojmům příčiny a následků a z pozorovaných jevů dovede utvořit obecný závěr. Dovede soudit, hodnotit, kriticky uvažovat. Ale jelikož tyto myšlenkové pochody nejsou podloženy životní zkušeností a dostatkem znalostí a protože navíc probíhají rychle a s typickým mladistvým zaujetím, není žádnou vzácností, když výsledky jsou očividně nesprávné. Úsudky dospívajících dětí bývají ukvapené a nepodložené.

3.2.4 Mládež

„Mládež je určitá část populace, která má řadu společných znaků a také znaků odlišujících ji od dětí a dospělých. Jedná se o chlapce a dívky rychle se vzdalující od dětství, kteří však současně ještě nevstoupili do světa dospělých. Chceme-li přesnější definici pojmu mládež, můžeme použít např. popis z Pedagogického slovníku – „mládež

²⁶ Mladší školní věk [online] 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z WWW:

<http://www.vemeste.cz/2011/04/mladsi-skolni-vek/>

²⁷ MATĚJÍČEK, Zdeněk, POKORNÁ, Marie. *Radosti a strasti: Předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*, s. 145

je sociální skupina tvořená lidmi ve věku přibližně od 15 do 25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých. Má charakteristický způsob chování a myšlení, jiný systém vzorů, norem a hodnot. Každá generace mládeže reprodukuje některé kulturní hodnoty dané společnosti, jiné odmítá a vytváří hodnoty nové.“ Mládež je tvořena chlapci a dívkami, kteří jsou ve věku 15 až 19 let a navštěvují střední školu.“²⁸

Mládež tvoří jedinci sociálně ještě nezralí, kteří zatím nezastávají všechny role dospělých. Na plnění těchto rolí se teprve připravují. Charakteristickými podmínkami pro to jsou: příprava na výkon profese, profesionální adaptace a osvojování profese a také postavení ve společnosti.²⁹

„Pro vývoj činností ve volném čase a aktivity mladých lidí je důležité dát dětem a mládeži příležitost k činnostem a vnější podmínky: prostorové, materiální, technické. Je důležité motivovat mladé lidi k těmto činnostem a k vytrvání u nich, činit tak se znalostí nejen výchovných cílů a společenských požadavků, ale také se znalostí osobnosti dítěte a s využitím jeho vlastní rozvíjející se aktivity. Záleží na osobnostních kvalitách výchovných pracovníků, na jejich vztazích s mladými lidmi, na způsobu výchov a jejich metodách.“³⁰

3.3 Výchovné zhodnocení volného času

Organizace pro trávení volného času a jejich aktivity, se používají pro výchovu dětí a mládeže a pro splynutí v sociálním prostředí: jedná se například o rodinu, činnost školy v mimo školním vyučování, ve speciálních organizacích a sdruženích, v obcích a v médiích. Nejprve se děti setkávají s volným časem vlastním i druhých lidí v rodině, do níž se rodí, ve škole, kterou povinně navštěvují. Již zde poznávají možnosti i úskalí volného času a získávají v tomto ohledu první zkušenosti.³¹

Zatímco o své příslušnosti do uvedených prostředí děti zatím nemohly samy rozhodovat, postupně vstupují i do dalších prostředí, kde se jim nabízejí možnosti alternativní volby. Do nich mohou ve vyšší míře vnášet vlastní přání a ambice a zde sami

²⁸ ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověk*, s. 78

²⁹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 56

³⁰ MŠMT, odbor pro mládež. *Volný čas a prevence u dětí a mládeže*, s. 48

³¹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 57

rozhodují o svém praktickém konání, kterým rozvíjejí svou vlastní osobnost i prostředí, v němž žijí. Nacházejí přitom zdroje nového poznání, vytvářejí sociální vztahy a poznávají i sami sebe.³²

3.3.1 Rodina a její zázemí

Rodina je brána jako primární sociální skupina, kde většina dětí a mládeže poprvé poznává, co je volný čas a jak s ním nakládat. Posláním rodiny je podílet se na formování osobnosti dítěte. Rodina je tu pro to, aby vytvářela hmotné podmínky, ochraňovala své členy, začínala s výchovou a vzděláním svých členů, snažila se rozvíjet mezilidské vztahy a rozvíjela hodnoty v člověku. Velký vliv na děti a jejich volný čas má především výchova v rodině, jde například o její velikost, jestli je úplná nebo neúplná nebo jestli je rodina zakládána v pozdějším věku rodičů.³³

Trávení volného času v rodině je velice důležité, je podmíněno zejména způsobem života v rodině, v postojích a výchovné praxi rodičů vůči dětem, dále také záleží na času a hmotných předpokladech k trávení volného času. Přípravenost rodičů umožňuje, aby v tomto ohledu nepůsobili ani jako činitel direktivně rozhodující, ani neponechávali volný průběh živelnosti, nýbrž aby byli spíše inspirátorem, iniciátorem nebo spoluorganizátorem aktivit svých dětí a celé rodiny.³⁴

3.3.1.1 Jak rodina působí na děti

- Mezi nejdůležitější vychovatele patří rodiče, ostatní vychovatelé pouze doplňují to, co už vytvořila ve své výchově rodina.³⁵
- Rodiče, kteří věnují velmi mnoho času výchově svých ratolestí, působí kladně na své sociální okolí, toto okolí může mít povahu pedagogickou, morální i kulturní.
- Rodiče zodpovídají za celkovou výchovu svých dětí, ne jen za výchovu v rodině, ale i za výchovu mimo rodinu.
- Závisí na společném životě v rodině, který vede k úspěšné rodinné výchově dětí.

³² SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 103

³³ ŠVIGOVÁ, Milada. *Volný čas a my*, s. 36

³⁴ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 56

³⁵ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 57

- Díky dobré výchově v rodině, je trávení volného času příležitostí k získání nových kontaktů, nových zážitků a činností dětí. Za tuto organizaci volného času odpovídá rodina³⁶
- Co se týče nepřímé výchovy, tak ta je ve své podstatě důležitější než přímá výchova. Tato nepřímá výchova je používána v rodině a v jiných organizacích, znamená to, že má dítě příznivé podmínky pro vytváření schopného, pracovitého a mravního člověka.³⁷
- Nápodoba a reprodukce je pozitivní volnočasové vystupování rodičů a dětí, kteří se podílejí na aktivitách v rodině: příležitostní společenské hry, domácí zábava a oslavy, setkání s příbuznými a přáteli, návštěvy zábavních a kulturních zařízení, divadlo, koncerty, vycházky, výlety, poznávací zájezdy, pobyty v přírodě, rodinné dovolené.
- V rodině probíhají individuální a pravidelné zájmové činnosti: zájmové aktivity dítěte můžou být pokračováním zájmových aktivit rodičů nebo se mohou úplně lišit. Někdy rodiče nacházejí ve svých ratolestích pokračovatele a toto v nich utvrzuje, že správně působily na výchovu svých dětí.
- Rodiče citlivě sledují a cílevědomě reagují na potřeby, oblíbené činnosti a nadání svých dětí, na zájmové činnosti, které je velice baví a sami se na ně přihlásí nebo je rodiče přemluví a sami tuto realizaci činnosti podpoří, i kdyby se jednalo o realizaci mimo rodinu. Čím jsou děti starší, tím se rozvíjejí jejich zájmy, které mají mimo rodinu a začínají se osamostatňovat. Se svými kamarády a vrstevníky navštěvují jiná výchovná zařízení, kde uplatňují své nadání a zájmy na vyšší úrovni.
- Velký vliv na děti má rodina a její skutečný nebo údajný nedostatek času rodičů, jejich nezájem a neznalost, chybějící snaha pochopit, nerespektování potřeb a zájmů svých dětí. Toto vše vede k toxikománii a jiným závislostem, domácí šikaně, fyzickému a psychickému násilí a k týrání dítěte.³⁸

³⁶ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 107

³⁷ *Národní program rozvoje vzdělání v České republice: Bilá kniha*, s. 54

³⁸ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 108

3.3.2 Škola

Posláním školy, která je všeobecně vzdělávací a výchovnou organizací, je vytvářet předpoklady pro úspěšný vstup dětí a mládeže do života. V období školní docházky se u dětí odkrývá nadání na zájmové činnosti, na které upozorní škola a snaží se toto nadání rozvíjet nebo je toto nadání rozvíjeno samostatně dítětem. Škola vytváří pozitivní vztahy dětí a mládeže k jiným stylům vzdělávání, jako jsou například zájmové kroužky, k budoucím profesím a k celému životu.³⁹

- **Jednorázové aktivity** – jedná se o příležitostné, jednorázové volnočasové činnosti, které rozšiřují a prohlubují obsah vyučovacího procesu nebo mají oddechovou a kompenzační funkci a jsou šancí pro každého žáka a jeho volný čas.
- **Pravidelná zájmová činnost** – jsou to zájmové kroužky, soubory umělecké tvořivosti, sportovní družstva a aktivity, které se zaměřují na dozor nad životním prostředím.⁴⁰

3.3.3 Výchova dětí a mládeže mimo vyučování

- Je uskutečňována mimo školní docházku
- Je uskutečňována mimo vliv rodiny
- Jedná se o speciální instituce
- Vždy se provádí jen ve volném čase

Nejefektivnějším výchovným působením na děti a mládež je pedagogické působení na trávení volného času mimo vyučování. Pedagogická činnost poskytuje jedincům pomoc, racionálně využívá jejich volný čas, formuluje jejich hodnotné zájmy, uspokojuje a kultivuje důležité potřeby, rozvíjí specifické činnosti a upevňuje morální chápání. Duševní hygiena je u dětí a mládeže velice důležitá a je závislá na obsahu a způsobu trávení volného času. Pokud mají děti dostatek času na odpočinek, rekreaci a zábavu, jsou odpočatí, odráží se to pozitivně na jejich studijních a pracovních výkonech.

³⁹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 111

⁴⁰ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 73

Plnohodnotné a dlouhotrvající celoživotní zájmy pozitivně ovlivňují mezilidské vztahy a výchovu v rodině. Výchova mimo vyučování má za cíl rozvíjet potřeby jedince v oblasti celoživotního a zájmového vzdělávání.⁴¹

3.3.3.1 Výchova mimo vyučování a její funkce

Výchova dětí mimo školní vyučování plní určité funkce, jako jsou například výchovné a vzdělávací funkce, preventivní funkce a v neposlední řadě i zdravotní a sociální funkce. Tyto funkce jsou plněny organizacemi pro trávení volného času v různé míře, protože každá organizace má jiný charakter.⁴²

- **Výchovně-vzdělávací funkce** – zvláště velký důraz je kladen na plnění výchovné funkce. Specifické organizace se snaží rozvíjet u dětí a mládeže jejich schopnosti, usměrňovat je, kultivovat je a uspokojovat jejich zájmy a potřeby, formulovat jejich žádoucí postoje a morální vlastnosti. Pokud mají organizace pestré a zajímavé činnosti, tak to děti motivuje ke společenskému trávení volného času, děti se snaží získat nové vědomosti, dovednosti a návyky, které jim pomáhají k rozvoji jejich osobnosti a působí na jejich celoživotní vzdělávání. Když mají děti úspěch v zájmové činnosti, tak jim to přináší pocit uspokojení, mají příležitosti ke své seberealizaci a dokážou sami sebe hodnotit. Děti a mládež si vytváří vlastní názor na svět a život v něm, to činí na základě realizace svých praktických činností a svých zkušeností.⁴³
- **Zdravotní funkce** – o tuto funkci se starají organizace pro trávení volného času a snaží se usměrňovat režim dne tak, aby vytvářel pro děti a mládež zdravý životní styl. Jedná se o postupné střídání v činnostech, které mají různý charakter. Největší význam má vydatný pohyb na čerstvém vzduchu, který je pro zdraví dětí důležitý. Všechny věci spojené s pohybem, s tělovýchovnou a sportovní činností kompenzují čas, který děti stráví v lavicích při školním vyučování. Je důležité, aby prostory,

⁴¹ SCHNEIDEROVÁ, Hana a kol. *Teorie školní a mimoškolní výchovy*, s. 48

⁴² PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 39

⁴³ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 106

ve kterých probíhají činnosti, byly účelově volené, měli dostatek prostoru, splňovali hygienickou nezávadnost a plnily funkci estetickou a materiální.⁴⁴

- **Sociální funkce** – tato funkce slouží k naplňování volného času dětí a mládeže, zaměstnávají je po dobu, kdy jsou rodiče v zaměstnání nebo musí zařizovat důležité povinnosti. Specifické organizace pro trávení volného času mají za úkol vyrovnávat rozdíly mezi dětmi a rozdíly, které mají děti v materiálních a psychologických podmínkách uvnitř rodiny. Tímto způsobem je poskytnuta pomoc dětem, které pocházejí z konfliktních rodin. Velký význam mají organizace, které pracují s malými dětmi a nahrazují jim přechodně nebo trvale funkci výchovy v rodině.
- **Prevence a rozvoj ve výchově** – jedná se o funkci, která má na starosti prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mladých lidí, zabývá se těmito oblastmi:
 - Jedná se o drogovou závislost, alkoholismus a kouření
 - Jedná se o kriminalitu a delikvenci
 - Jedná se o virtuální drogy (počítač, televize, video)
 - Jedná se o závislost na hraní (automaty, karty)
 - Jedná se o chození za školu
 - Jedná se o šikanu, vandalismus, násilné chování
 - Jedná se o xenofobii, rasismus, intolerance

3.3.3.2 Náplň výchovy mimo školní vyučování

Náplň výchovy mimo školní vyučování je zaměřena nejvíce na zájmové činnosti. Jedná se o činnosti, které mají funkci výchovnou, vzdělávací, odpočinkovou, rekreační, zájmovou, veřejně prospěšnou, sebe obslužnou a přípravnou na vyučování.⁴⁵

- **Odpočinková činnost** – je psychicky i fyzicky nenáročná, slouží k odstranění únavy. Do režimu dne je zařazena nejčastěji po obědě, někdy i během dne, záleží na potřebách jedinců. Odpočinek může být realizován v klidu na lůžku nebo v klidných pohybech dětí. Do odpočinku se také zahrnuje čtení knih a časopisů,

⁴⁴ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 109

⁴⁵ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 51

sběratelství, ruční práce, hudební činnost a relaxační technika, která rychle odstraňuje únavu.

- **Rekreační činnost** – tato činnost se zabývá odreagováním a odstraňováním únavy ze školního vyučování, obsahuje pohybové činnosti, v oblasti tělovýchovy, sportu, turistiky nebo manuální práci. Tyto činnosti by se měli uskutečňovat venku.
- **Zájmová činnost** – jedná se o činnosti, které jsou velmi důležité pro trávení volného času. Mají za funkci uspokojovat, rozvíjet a kultivovat zájmy, uspokojovat potřeby a rozvíjet specifické schopnosti, toto všechno má vliv na hodnoty člověka a jeho orientaci na utváření zdravého životního stylu. Nejlépe je, když má jedinec mnohostranné zájmy a jeden z nich je hluboký, specializovaný a celoživotní zájem. Velký význam má v této oblasti i výchovné úsilí, u člověka se projeví úroveň zájmů už v rodinné výchově a pracovní výkonnost mu pomáhá vyrovnat se s těžkými životními situacemi. Velký vliv má také duševní zdraví a to hlavně na tělesnou kondici, odolnost člověka a jeho zdatnost. Člověk, aby byl schopen kvalitních a pracovních výkonů, musí být ve výborné tělesné a duševní kondici.⁴⁶
- **Samoobslužná činnost** – tyto činnosti se specializují na děti a vedou je k samostatnosti, k péči o sebe samu a k péči o vlastní majetek. Pěstují v dětech návyky na osobní hygienu, účelné a vkusné oblékání, návyky péče o pořádek a čistotu svého okolí. Činnosti musí být prováděny pravidelně, v denním režimu, důsledně, vytrvale a s velkou trpělivostí.⁴⁷
- **Veřejně prospěšná činnost** – tato činnost se zabývá vedením dětí k dobrovolné práci, kterou uskutečňují ve prospěch jiných lidí, jedinců nebo jiných sociálních skupin. Jedná se například o ochranu životního prostředí, poskytovat pomoc slabšímu, staršímu a nemocnému člověku. Při správném pedagogickém vedení, se tyto činnosti podílení na pozitivním charakteru vlastností a vedou k sociálnímu cítění u dětí a mládeže.
- **Příprava na vyučování** – jedná se o činnosti, které napomáhají k plnění školních povinností, specifické organizace se podílejí v různé míře a různými způsoby na přípravě na vyučování, záleží na funkcích organizace a na věku dítěte. Děti

⁴⁶ SCHNEIDEROVÁ, Hana a kol. *Teorie školní a mimoškolní výchovy*, s. 53

⁴⁷ SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*, s. 110

se v té činnosti učí, jak vypracovat písemné zadání úkolů, jak si rozšiřovat a prohlubovat poznatky z vyučování a konkretizovat je. Tato činnost je také spojená se zájmovou činností, protože na ní se dají prakticky aplikovat získané vědomosti.⁴⁸

3.3.3.3 Duševní hygiena jedince

Oblast výchovy mimo vyučování poskytuje mnoho možností, jak přispět k zachování zdraví. Vždyť zdraví nelze chápat jako nepřítomnost nemoci, ale jako stav tělesného, duševního a sociálního blaha.⁴⁹

Mezi požadavky duševní hygieny patří příznivé prostředí, ve kterém je respektován věk a individuální zvláštnost dítěte. Toto prostředí dává dítěti podněty pro správný rozvoj jeho osobnosti, má estetickou působnost, zajišťuje klid, bezpečí, pohodlí a střeží jeho soukromí. Požadavek zdravé životosprávy zahrnuje střídání práce a odpočinku, pohybové aktivity, pěstování zálib, racionální stravování, vyhýbání se škodlivinám a také to, čemu se říká pozitivní myšlení.⁵⁰

3.4 Instituce pro výchovu mimo vyučování

Bronislaw Malinowski má za to, že organizované činnosti pomáhají uspokojovat lidské potřeby, tyto činnosti se sdružují v ucelené systémy – organizace. Dále rozpracoval jako jeden z prvních problematiku studia institucí, a to nejen v rámci antropologie, ale ve společenských vědách vůbec. Pokud je zkoumána sociální a kulturní realita jeho institucionální analýzou, tak je kultura považována za systém, který se skládá z části autonomních a z části koordinovaných institucí. Organizace jsou částí celku a jsou základní prvek v kulturním systému.⁵¹

⁴⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 104

⁴⁹ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 117

⁵⁰ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 74

⁵¹ MALINOWSKI, Bronislaw. *Vědecká teorie kultury*, s. 102

3.4.1 Školní družiny a školní kluby

Školní družiny a školní kluby jsou základním zařízením pro trávení volného času dětí a mládeže, dále se starají o děti zaměstnaných rodičů po celou dobu školního roku, někdy i o prázdninách. Na základních školách jsou zakládány školní kluby a školní družiny, které se starají o plnohodnotné trávení volného času dětí a mládeže.⁵² Charakterizuje je relativní stabilita pojetí, institucionálního řešení a výchovné praxe. Školní družiny navštěvují žáci od 1. do 5. ročníku, školní kluby navštěvují žáci od 6. do 9. ročníku.⁵³

3.4.1.1 Školní družiny, školní kluby a jejich funkce

Školní kluby a školní družiny neustále ovlivňují volný čas dětí a mládeže, protože pedagogičtí pracovníci:

- Každý den se setkávají se svými žáky
- Působí pozitivně na všechny žáky, neberou ohled na sociální postavení celé rodiny
- Jsou v pravidelném kontaktu s rodiči dětí
- Jsou pedagogicky vzdělaní pro trávení volného času dětí a mládeže
- Jsou členy pedagogických rad, spolupracují s vedoucími pracovníky ve škole a s dalšími kolegy

Školní kluby a družiny jsou důležitou součástí školy, plní podobné funkce, může se stát, že jsou mezi nimi i rozdíly, ty vznikají z věkového rozhraní žáků 1. až 2. stupně základních škol.⁵⁴ Žáci z vyšších ročníků jsou už skoro samostatní, i když jim rodiče ukládají povinnosti, stále mají možnost se samostatně rozhodnout, jak trávit svůj volný čas. Docházka dětí do školní družiny je pravidelná a někdy nezbytně nutná proto, aby byla zajištěna základní péče a dozor nad dítětem. Docházka do školních klubů je postavena na principu, že návštěva dítěte je pouze dobrovolná. Rozhodování dětí, na které zájmové

⁵² HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 76

⁵³ PÁVKOVÁ, J. a HÁJEK B. *Školní družina*, s. 38

⁵⁴ ⁵⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 65

kroužky budou chodit, je ovlivněno samotným žákem a konzultací s vedoucím školního klubu. Tento vedoucí připravuje týdenní program činností, které budou žáci provozovat.

Zájmové činnosti ve školním klubu jsou velmi pestré a každý žák si vybere činnost, jaká se mu líbí. Školní kluby dávají žákům více volnosti a vedou je více k samostatnosti, než je to u školních družin. Je brán ohled na věkovou strukturu žáků.⁵⁵

3.4.1.2 Školní družiny, školní kluby a jejich provoz

Školní kluby a družiny jsou provozovány na základě zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, dále se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Školní kluby a družiny mají možnost pracovat jako součást základních škol, pokud toto nastane, tak jejich nadřízený je ředitel školy a ten určuje vedoucího vychovatele v těchto zařízeních. Vychovatelé jsou členy pedagogických rad škol, tyto rady slouží jako poradní orgán pro ředitele škol. Pokud školní klub a družina pracují samostatně, tak vše stojí ředitel, který má jako poradní orgán pedagogickou radu a tato rada je složena z vychovatelů.⁵⁶

Ředitel jmenuje vedoucí vychovatelku a vydává vnitřní řád, který vychází z místních podmínek. Obsahuje:

- Provozní dobu školní družiny
- Podmínky docházky do školní družiny, podmínky a dobu odchodu či vyzvedávání žáků⁵⁷
- Postup vychovatelky při nevyzvednutí žáka do stanovené doby
- Dočasné umístění žáků, kteří do školní družiny nejsou přihlášení
- Předávání žáků ze školy do školní družiny a odpovědnost za žáky
- Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školní družině
- Pitný režim

⁵⁵ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 140

⁵⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 117

⁵⁷ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 119

- Podmínky užívání dalších prostor školy či jiných prostor pravidelně využívaných družinou⁵⁸
- Další činnosti organizované školní družinou či pořádané v jejím rámci
- Ustanovení o platbách zákonných zástupců za školní družiny

Školní družiny se dělí na oddělení. Školní kluby pracují ve skupinách. Oddělení i skupiny se naplňují při běžné činnosti do 25 dětí. Pokud počet zúčastněných přesáhne tuto hranici, je k činnosti zpravidla určena další dospělá osoba.⁵⁹

Míra výchovné práce vychovatele ve školní družině a školním klubu je stanovena nařízením vlády č. 68/1997 Sb., kterým se stanoví míra vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství. Pro vychovatele školní družiny a školních klubů je stanoveno 28 – 30 hodin týdně, počet hodin v rámci rozpětí stanoví ředitel. Za přímou výchovnou činnost vychovatele je považována veškerá činnost se žáky družiny nebo klubu, včetně dozoru při akcích školy.⁶⁰

3.4.2 Domy dětí a mládeže

Domy dětí a mládeže jsou zakládány jako organizace pro trávení volného času dětí a mládeže ze zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Posláním těchto organizací je plnohodnotně naplnit rekreační, výchovnou, vzdělávací funkci a nabízet široký výběr zájmových činností.⁶¹

Zařízení volného času se vyznačují vymezenými funkcemi, výchovnými a vzdělávacími cíli, určitým stupněm institucionalizace a profesionalizace, organizační strukturou, prostorovou a materiální vybaveností. Dětem a mládeži pomáhají odpovídat na otázku, jak dobře prožít roky dětství a dospívání i jak se připravit na dospělost. V současné době se pohybuje počet Domů dětí a mládeže v ČR okolo tří stovek.⁶²

⁵⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 120

⁵⁹ PÁVKOVÁ, J. a HÁJEK B. *Školní družina*, s. 57

⁶⁰ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 122

⁶¹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 87

⁶² HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, 55

3.4.2.1 Náplň činnosti Domu dětí a mládeže

Náplň této organizace musí splňovat vyhlášku MŠMT ČR z roku 1992 č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, v § 2 byly stanoveny tyto činnosti:

Pravidelná zájmová činnost

– je provozována v zájmových činnostech

- **Kroužek** – jedná se o zájmovou činnost, která se zaměřuje na obohacení vnitřního pocitu dětí a dále se zabývá vnitřním životem v útvaru (rybářské kroužky, modelářské kroužky, čtenářské kroužky a jiné)⁶³
- **Soubor** – jeho činnost je motivována veřejnou produkcí výsledků činnosti v kroužku (pěvecké, hudební, taneční kroužky)
- **Klub** – má volnější organizační strukturu. Může se také nazývat oddílem, což jsou zpravidla tělovýchovné nebo turistické útvary
- **Kurz** – má omezenou délku trvání – nejčastěji je to méně než rok- činnosti v kurzu směřují k osvojení určitého množství vědomostí nebo různých zručností (kurzy na výpočetní techniky, kurzy drhání, vaření a jiné)

Příležitostná zájmová činnost

Jedná se o organizování příležitostních nebo cyklických akcí výchovně-vzdělávacího nebo rekreačního charakteru (regionální soutěže a turnaje, přehlídky, výlety, zájezdy a jiné). Tuto činnost organizuje a řídí pedagog a probíhá jednorázově.⁶⁴

Tato činnost není pravidelná, jde o činnost průběžnou, má stanovený začátek a konec akce. Specifické jsou tzv. příměstské prázdninové tábory, což je nabídka řady akcí pro děti v určitém cyklu a má i charakter sociální služby pro děti zaměstnaných rodičů o prázdninách.⁶⁵

⁶³ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 123

⁶⁴ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 89

⁶⁵ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 89

Nabídka spontánních aktivit

Spontánní aktivity jsou využívány individuálně a ve skupinách. Jedná se o neorganizovanou činnost, záleží, o jakou činnost mají děti momentálně zájem. Tyto činnosti nemají daný začátek a ani konec, pouze je omezuje provozní doba organizace. Spontánní činnost je přístupná všem jejím zájemcům a neomezují ji žádné provozní a organizační omezení. Spontánní činnost může být provozována v otevřených dětských hernách, čítárnách, sportovištích, posilovnách a v jiných střediscích.⁶⁶

Práce s talentovanou mládeží – práce s talentovanými jedinci:

- Jsou vytvářeny speciální zájmové útvary pro talentované děti
- Talentované děti provádějí individuální práci, nejedná se o zájmové činnosti
- Jsou jim zadávány tematické úkoly, pořádají se pro ně soutěže, turnaje a přehlídky
- Jsou pro ně pořádány jednotlivé nebo skupinové konzultace, v kterých se řeší dané tematické práce a úkoly
- Jsou pro ně pořádány různé akce, jako jsou odborná soustředění, různé expedice, akce na vzdělávání dětí

Táborová činnost

Jedná se o činnost, které se účastní děti, mládež a rodiče s dětmi, která je provozovaná v době letních a jiných prázdnin. Doba trvání tábora je většinou více než pět dní. Tato činnost probíhá na základě vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č. 106/2001 Sb., o zotavovacích a jiných podobných akcích pro děti.

Odborná pomoc dětem

Pomoc poskytují Domy dětí a mládeže za účelem osvěty, může jednat o semináře, různá školení, přednášky, vzorové akce, kurzy, vydávání metodických materiálů. Tato činnost může být i za úplatu.⁶⁷

⁶⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 125

⁶⁷ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 51

Proporcionalita činností

- Zájmová činnost pravidelná 20 - 60 % ⁶⁸
- Zájmová činnost příležitostná 20 - 40 %
- Prázdninová a víkendová činnost 10 – 20 %
- Postupové soutěže 1 – 5 %
- Práce s talenty 2 – 7 %
- Nabídka spontánních aktivit 5 – 10 %
- Odborná pomoc 1 – 6 %
- Jiné specifické činnosti 5 – 12 %

Domy dětí a mládeže jsou v provozu celý rok. Mají velkou nabídku akcí, které jsou pořádané o víkendech. Důležitou součástí jsou také prázdniny na táborových základnách, jejich charakter je rekreační nebo mají různé zaměření, většinou na nějaké zájmové činnosti. Pracují také s ohroženými sociálními skupinami. Při vybraných zájmových činnostech lze také úspěšně provádět integraci handicapovaných dětí.⁶⁹

3.4.2.2 Pracovníci Domů dětí a mládeže

Pedagogičtí pracovníci Domů dětí a mládeže jsou zařazeni do skupiny vychovatel. Dle nařízení vlády č. 68/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je jejich minimální míra výchovných činností dána tím, když vedou nejméně dva zájmové útvary. Pedagogové mají na starosti přímou výchovnou činnost, jedná se o příležitostní akce, tábory, soutěže apod. Řídí se Pracovním řádem pro pedagogické pracovníky, který vydalo MŠMT ČR.

Na činnosti Domů dětí a mládeže se podílejí další externí a dobrovolní pedagogové, s nimiž musí Domy dětí a mládeže uzavřít dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti, aby byly založeny zákonné pracovněprávní vztahy. Ředitel má poradní orgán a ten je tvořen pedagogickou radou, v této radě jsou interní pedagogové, externisté a zástupci rodičů.⁷⁰

⁶⁸ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 127

⁶⁹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 95

⁷⁰ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 126

Ke specifickým pedagogickým dovednostem požadovaným u pracovníků středisek volného času patří zejména připravit širokou nabídku činností, pro trávení volného času, musí znát pedagogické zásady a metodiku vedení zájmových útvarů, musí mít schopnosti na tvořivost, dobrou komunikaci, aby si získal širokou skupinu spolupracovníků.

3.5 Preventivní péče, ústavní a ochranná výchova dětí

Důvody proč v rodině selhává výchovná péče

Rodiče neplní své rodičovské povinnosti, používají nesprávné metody své výchovy, neradi přijímají kritiku a odbornou pomoc při vychovávání svých dětí, nebezpečné pro dítě je také alkoholismus a kriminální chování v rodině, nedostatek času věnovaného dítěti, rozvod rodičů.⁷¹

Preventivní výchovná péče

Jedná se o poskytování speciální pedagogické a psychologické pomoci dětem, které mají náznaky poruchy v chování nebo už mají tyto poruchy v rozvinutém stádiu.⁷²

Střediska výchovné péče

Tyto střediska mají za úkol zachytit prvotní příznaky vývojových nebo výchovných poruch. Dále také řeší problémy v rodině a snaží se poskytnout pomoc nebo odbornou péči jedinci.⁷³ Tímto způsobem se dá předejít vážným záležitostem, jako jsou například trestní stíhání, vandalství, kriminalita, psychická porucha a užívání lehkých a těžkých drog. Tyto speciální střediska poskytují mládeži a dětem rychlou pomoc, například když se stanou děti obětí šikany, když utečou z domova a když řeší vážné problémy, které jim nastanou při propuštění z ústavního zařízení.⁷⁴

⁷¹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 97

⁷² HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 145

⁷³ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 136

⁷⁴ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 147

Náhradní rodinná výchova

Pokud jsou preventivní a výchovné metody neúčinné a dítě stále pobývá v nevyhovující rodinné atmosféře, tak to dítě poškozuje a proto je nutné mu zajistit náhradní výchovu. Nejlepším druhem náhradní péče je náhradní rodinná výchova. Tato péče má dvě základní hlediska: pokud se jedná o nezrušitelnou adopci, nebo je na vině pěstounská péče. O osvojení dítěte rozhoduje soud a po nabytí právní moci jsou osvojitelé z právního hlediska rodiče dítěte. Pokud se stane, že biologičtí rodiče nejsou schopni se dlouhodobě starat o své děti a nelze plnit právní náležitosti pro nezrušitelnou adopci, existuje tu možnost, která se nazývá pěstounská péče, o této péči také rozhoduje soud.⁷⁵

Ústavní a ochranná výchova

Jedná se o ochrannou výchovu ve školním zařízení. Posláním těchto institucí je, aby byly každému dítěti zajištěny základní práva na výchovu a vzdělávání. Dále se musí instituce řídit základními právy a povinnostmi, ústavními principy a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, vytvářet podmínky, které podporují sebedůvěru jedince, rozvíjet citovou stránku jedince a umožňovat aktivní účast jedince ve společnosti.⁷⁶

Ústavní výchova je u dětí nařízena soudem, jedná se o nefungující rodiny, kde dětem není věnována dostačující péče a jejich výchova je velmi ohrožena. Ochrannou výchovu ukládá soud dětem, které mají závažné poruchy chování, pokud selhaly-li jiné výchovné postupy.⁷⁷

Dle zákona č. 109/2002 Sb.,⁷⁸ se školské organizace, které vykonávají ústavní nebo ochrannou výchovu dělí:

- Jedná se o diagnostická zařízení
- Jedná se o dětské ústavy

⁷⁵ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 102

⁷⁶ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 136

⁷⁷ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 137

⁷⁸ HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*, s. 148

- Jedná se o dětské ústavy se školním zaměřením
- Jedná se o výchovná zařízení

3.6 Právní a ekonomická hlediska příspěvkových organizací pro trávení volného času

Organizace pro trávení volného času se řídí právními předpisy určenými pro státní příspěvkové organizace nebo pro organizace zřízené územním samosprávním celkem. Následující kapitoly se zabývají právní úpravou těchto institucí a jejich možnostmi pro čerpání finančních prostředků.⁷⁹

3.6.1 Právní úprava příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace jsou dvojího typu. Prvním typem jsou příspěvkové organizace založené státem na základě zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. Druhým typem jsou příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,⁸⁰ zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.⁸¹

3.6.2 Státní zájem v oblasti volnočasových aktivit

Organizace, jako je Dům dětí a mládeže se řídí několika právními předpisy, které upravují ministerstva ČR. Zákon č. 472/2011 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání definuje soustavu vzdělávacího systému v ČR. Mimo jiné také formuje oblast financování škol a školních zařízení, které jsou zakládány územně samosprávnými celky. Také řeší financování školských zařízení, jejichž zřizovatelem není stát, kraj, obec ani svazek obcí.

⁷⁹ HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*, s. 103

⁸⁰ Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

⁸¹ PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*, s. 138

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání určuje školská zařízení pro zájmové vzdělávání, kterými jsou střediska volného času, školní kluby a školní družiny. Zájmové vzdělávání je poskytnuto zpravidla za úplaty, výše úplaty je stanovena následujícím způsobem:

„Je-li výše úplaty stanovena rozpočtem, nesmí rozpočtované příjmy na účastníka překročit rozpočtované výdaje na účastníka o více než 80 %. V ostatních případech nesmí výše úplaty překročit 180 % průměrných skutečných neinvestičních výdajů na účastníka v uplynulém kalendářním roce ve stejné nebo obdobné činnosti“⁸²

Další vyhláška, o které je nutné se zmínit, je vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.

Tato vyhláška udává hygienické normy na prostory, vybavenost, provoz, provozní povinnosti, normy na osvětlení, na vytápění, na dostatečnou zásobu vody a na úklid v mateřských školách, základních a středních školách, konzervatořích, vyšších odborných školách, základních uměleckých školách, jazykových školách, které mají právo na státní jazykové zkoušky a školských zařízení, které jsou zařazené do rejstříku škol, školských institucí, zařízení sociálně výchovných činností a zařízení pro děti, které potřebují velmi rychlou pomoc.⁸³

3.6.3 Možnosti čerpání finančních prostředků z veřejných zdrojů

Činnost organizací pro trávení volného času nelze financovat jen ze státního rozpočtu, zájmové činnosti v organizacích jsou poskytovány za úplaty. Výše úplaty je v kompetenci ředitele dané organizace pro trávení volného času. Ceny kurzů a kroužků se pohybují od 300,- Kč do 2500,- Kč za pololetí. Čím je dražší zájmová činnost, tím je náročnější na pomůcky, vybavení a na místo konání.

⁸² Vyhláška č. 74/2005 Sb. [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-74-2005-sb-1>

⁸³ Vyhláška č. 410/2005 Sb. [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=2005s410>

Jelikož jsou domy dětí a mládeže příspěvkové organizace, mohou čerpat finanční prostředky z příslušných krajských dotačních titulů, které jsou financovány z rozpočtu jednotlivých krajů, ale největší financování je zajištěno od města, pod které organizace spadá. Město, jako zřizovatel, poskytuje dotaci na provoz celého Domu dětí a mládeže. Kraj poskytuje dotace na mzdy interních a externích zaměstnanců.

3.6.4 Čerpání finančních zdrojů z Evropských fondů

Domy dětí a mládeže mohou čerpat finanční prostředky také z Evropských strukturálních fondů. Proto, aby získaly dotace z těchto fondů, musejí splnit určité náležitosti neboli kroky.

Jedná se o tyto kroky:

- Musí být vytvořen podrobný projektový záměr
- Musí být nalezen příslušný operační program a v něm konkrétní oblast podpory pro projektový záměr
- Musí být zpracována žádost o dotaci
- Musí být hlídány výzvy k předkládání žádostí o dotace
- Musí být provedena kontrola žádosti a přílohy
- Musí být provedeno hodnocení a vybrána žádost o dotaci
- Musí být realizován projekt
- Musí být podána žádost o platbu a k tomu monitorovací zpráva
- Musí být prokázána udržitelnost projektu⁸⁴

⁸⁴ Strukturální fondy [online] 2015 [cit. 2015 – 02 – 23]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Jak-na-projekt>

4 Analytická část

V této části diplomové práce bude charakterizován Dům dětí a mládeže v Benešově, jeho základní údaje, informace o jeho poslání a historii.

4.1 Cíl, hypotéza a metodika

V následujících kapitolách bude uveden cíl a hypotéza analytické části diplomové práce, dále budou popsány metody, které budou využity pro získávání potřebných informací.

4.1.1 Cíl a hypotéza

Cílem této části diplomové práce bude zmapovat možnosti volnočasové výchovy pro děti a mládež v Domě dětí a mládeže v Benešově a zjistit, zda skutečně plní své cíle a poslání. Zda má dostatek financí. Následně proběhne vyhodnocení a doporučení.

Hypotéza č. 1 - Organizace plní své poslání a cíle.

Hypotéza č. 2 – Organizace má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí

4.1.2 Metodika

Informace pro analytickou část této diplomové práce budou získávány terénním výzkumem, pozorováním, dále také studiem dokumentů, výročních zpráv, finančních výkazů, z webových stránek organizace a především z rozhovorů se zástupci organizace, nejvíce však z rozhovorů s paní ředitelkou Miladou Rýdlovou. Poté bude použita analýza instituce podle Bronislawa Malinowského, který tvrdí, že každá instituce pro trávení volného času, musí mít totožnou „univerzální strukturu“.⁸⁵ Tuto analýzu rozebírá ve svém díle Vědecká teorie kultury. Instituce bude analyzována podle své činnosti, jaká je propagace organizace, složení personálu, použité normy a směrnice, budovy a zařízení a finanční analýzy organizace. Test hypotézy proběhl na základě dat získaných dle analýzy instituce podle Bronislawa Malinowského.

⁸⁵ MALINOWSKI, Bronislaw. *Vědecká teorie kultury*, s. 109

4.2 Data a diskuze

4.3 Analýza Domu dětí a mládeže v Benešově

Obrázek č. 2: Logo organizace

Zdroj: Dům dětí a mládeže [online] 2015 [cit. 2015-02-02]. Dostupné z WWW:

http://benesov-city.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=219&id_u=1285&p1=10955

- Název organizace: Dům dětí a mládeže Benešov
- Sídlo: Poštovní 1668, Benešov u Prahy, 25601
- IČO: 61664634
- Typ organizace: Příspěvková organizace
- Zřizovatel: Město Benešov, Masarykovo náměstí 100, 25601 Benešov
- Datum vzniku: 1973
- Ředitelka: Milada Rýdlová

Dům dětí a mládeže Benešov je školským zařízením, které v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. (o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání - Školský zákon a prováděcích předpisů k němu), poskytuje zájmové vzdělávání. Obsah činnosti Domu dětí a mládeže Benešov je vymezen jednak Školským zákonem a prováděcími předpisy k němu, zejména pak Vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Dle rozborů Krajského úřadu Středočeského kraje se instituce posouvá na přední příčky v počtu zájmových činností a v počtu účastníků zájmových činností.⁸⁶

⁸⁶ Dům dětí a mládeže v Benešově [online] 2015 [cit. 2015-01-27]. Dostupné z WWW: <http://www.ddmbenesov.cz/>

4.3.1 Cíle a poslání organizace

Hlavním posláním organizace je, aby zapojila děti a mládež do pravidelných zájmových činností, vytvářela podmínky pro trvalé uspokojování potřeb dětí, mládeže a dalších osob. Díky zkušeným interním a externím zaměstnancům splňuje organizace funkci estetickou, sportovní, přírodovědnou, hudební, společenskou a vědní v průběhu celého roku. Dům dětí a mládeže si také klade za cíl rozvoj talentů, nadání, fantazie a kreativity, vedení k samostatnosti a pečlivosti, kamarádství zájemců o zájmové vzdělání.

Cílem organizace je vést děti k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálních cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládání stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek (ve spolupráci s rodiči). Důraz klade také na rozvíjení pozitivních mezilidských vztahů, úctu k životu a respekt k individualitě, humánní a tolerantní jednání v souladu s právními i společenskými normami. Připravují podmínky pro účinnou prevenci sociálně-patologických jevů. Dále umožňují mladé generaci participovat na činnostech Domu dětí a mládeže a města.

4.3.2 Historie organizace

Budova Domu dětí a mládeže byla postavena v roce 1973. Do budovy se začalo investovat až od roku 1990, v tu dobu měla budova hodnotu 3,5 milionů korun, investovalo se 1,8 milionu korun. Bylo zde odpracováno 31 tisíc brigádních hodin. Kanceláře se přestavěly na klubovny, ve vestibulu se udělala šatna, herna a recepce. V roce 2012 byla vyměněna okna, dveře, venkovní a vnitřní světla, výměna topných těles, nábytek a vybavení místností, nové podlahy a dlažba, nové rozvody vody, kanalizace, oprava střechy, instalace zabezpečovacího zařízení. Turistická základna v Jablonné nad Vltavou je odloučené pracoviště Domu dětí a mládeže, v roce 1980 ji dostal Dům dětí a mládeže do užívání. Od roku 1981 je tato turistická základna v provozu. V roce 1998 se podařilo vybudovat plynové topení, díky tomu je provoz celoroční.⁸⁷

⁸⁷ Jiskra Benešov [online] 2015 [cit. 2015-02-16]. Dostupné z WWW: <http://jiskra-benesov.cz/search/?q=D%C5%AFm+d%C4%9Bt%C3%AD+a+ml%C3%A1de%C5%BEe+Bene%C5%A1o>

4.3.3 Činnosti organizace

Dům dětí a mládeže Benešov nabízí spoustu volnočasových aktivit, jeho nabídka činností je velmi široká a pestrá. Zaměřuje se na manuální rozvoj jedince, rozvoj jeho sportovních a pohybových aktivit. Formy zájmového vzdělávání organizace jsou *pravidelná, příležitostná, osvětová, informační, individuální, táburová a spontánní* činnost.

Tabulka č. 1: Formy zájmové činnosti za rok 2014

	školní rok 2011	školní rok 2012	školní rok 2013	školní rok 2014	
Druh činnosti	Počet účastníků	Počet účastníků	Počet účastníků	Počet účastníků	z toho cizinců
Pravidelná činnost	1137	1249	1261	1092	7
Příležitostná činnost	6499	5479	6450	7103	2
Táburová a pobytová	1805	1957	2036	2050	
Osvětová a informační	1374	1842	1474	1768	
Individuální	468	543	611	528	
Spontánní	13469	14680	16906	16538	
Počet kroužků	77	82	80	79	

Zdroj: Interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-10

Na základě dat v tabulce je vidět, že nejvíce zájemců je u Spontánní zájmové činnosti, ta vzniká tím, když děti čekají na své zájmové kroužky, školní vyučování či rodiče. Spontánní činnost probíhá v herně, jedná se o individuální činnosti, zoo koutek, zapůjčení tisku a časopisů, zapůjčení odborných knih a časopisů, dále sportovní aktivity pře Domem dětí a mládeže, kde je nově postavené zastřešené hřiště.

4.3.3.1 Pravidelná zájmová činnost

Jedná se o pravidelnou činnost, která se odehrává v zájmových kroužcích, ty jsou rozděleny na začátečníky, pokročilé, nebo podle věku jedince. Tuto činnost ve školním roce 2014 navštěvovalo celkem 1092 zájemců, z toho bylo 1049 žáků, 28 dětí

a 15 ostatních zájemců. Za rok 2014 bylo celkem 79 zájmových činností. Na těchto kroužcích byly přítomni také žáci, kteří mají bydliště mimo Českou republiku, jedná se o 7 žáků. Členové těchto kroužků se účastní různých kulturních akcí, vystupují např. na módních přehlídkách, na výstavách, na Vánočních setkáních, na akci Den s Blaníkem, na maturitních plesech a na závodech.

Tabulka č. 2: Přehled zájmových kroužků Domu dětí a mládeže Benešov pro školní rok 2014 – 2015

Pondělí					
Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Keramika (2. a 3. tř.)	L. Strachotová	14.30 – 16.00	Keramická dílna DDM	1 050,-	12
Diskotance pro začátečníky (od 2. do 5. třídy)	M. Matoušková	17.00 – 18.00	Sál DDM Benešov	550,-	15
Elektronika a robotika I	P. Šach, M. Štunc	16.30 – 17.30	DDM Benešov-dílny	550,-	8
Elektronika a robotika II	P. Šach, M. Štunc	17.30 – 18.30	DDM Benešov-dílny	550,-	7
Gymnastika I, pro začátečníky	Mgr. I. Křížková	13.00 – 14.00	Sál DDM Benešov	550,-	12
Gymnastika II, pro začátečníky	Mgr. I. Křížková	14.00 – 15.00	Sál DDM Benešov	550,-	15
Aerobik	Mgr. L. Kozlová	15.00 – 16.00	Sál DDM Benešov	550,-	14
Šachy	Mgr. P. Brabec	15.00 – 16.00	DDM Benešov, č. 12	550,-	4
Stolní tenis I	R. Vladyka	16.00 – 17.00	Sál DDM Benešov	550,-	14
Lehká atletika I (1. - 2. tř.)	J. Kahounová	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	16
Lehká atletika II (2. -3. tř.)	J. Kahounová	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	19
Lehká atletika III (pro děti 4. a 5. tříd)	Ing. I. Sládková	16.00 – 17.00	Gymnázium Benešov-tělocvična	650,-	7

Název kroužku	Ve doucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet záje mců
Plavání (od 1. tř. – plavci, poloplavci)	D. Pokorná	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-	8
Plavání (od 1. tř. – plavci, poloplavci)	D. Pokorná	17.00 – 18.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-	7
Plavání (od 1. tř. – plavci, poloplavci)	D. Pokorná M. Pokorný	18.00 – 19.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-	9
Cvičení maminek s dětmi	Dis. R. Havelková	10.00 – 11.45	Sál DDM Benešov	700,-	15
Francouzský jazyk	J. Kláková	17.15 – 18.15	DDM Benešov, č. 1	550,-	9
Fitness pro náctileté (pro děvčata od 12 let – Zumba, Bodystyling, cvičení na míčích)	Mgr. E. Růžičková	18.00 – 19.00	Sál DDM Benešov	550,-	7
Hra na kytaru I.	Ing. A. Kozel	17.00 – 18.30	DDM Benešov - klubovna za hernou	800,-	7
Hra na kytaru II.	Mgr. L. Suldovská	13.00 – 16.00	DDM Benešov, č. 31	800,-	9
Hra na kytaru III.	T. Mudra	17.00 – 19.00	DDM Benešov, č. 31	800,-	8
Hra na kytaru (1x za 14 dní)	Mgr. I. Sadílková	17.30 – 18.00	DDM Benešov, č. 2	800,-	12

Úterý					
Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Výtvarná výchova (1. - 4. tř.)	L. Strachotová	13.00 – 14.30	DDM Benešov, č. 31	550,-	14
Výtvarná výchova (1. - 4. tř.)	L. Strachotová	14.45 – 16.15	DDM Benešov, č. 31	550,-	14
Stolní tenis II	I. Růžičková	14.00 – 15.00	Sál DDM Benešov	550,-	14
Střelecký (úterý + sobota)	Mgr. Chmel	15.00 – 18.30	Sál DDM Benešov	650,-	31
Letečtí modeláři (od 4. třídy)	F. Sýkora	16.00 – 18.00	DDM Benešov, dílny	950,-	22
Plavání (neplavci od 1. do 4. tř.)	M. Lutzová	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-	8
Plavání od 1. tř. – plavci, poloplavci	L. Pecinovská	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	1 500,-	8
Hra na kytaru	Mgr. I. Sadílková	13.30 – 14.15	DDM Benešov, dílny č. 9	800,-	7
Hra na kytaru	Mgr. L. Suldovská	14.00 – 16.00	DDM Benešov, č. 1	800,-	8
Kreativní dílna (6. – 9. tř.)	Mgr. V. Juříčková	16.30 – 18.30	DDM Benešov, č. 31	750,-	12
Diskotance pro pokročilé od 14 let (street dance, hip hop, zumba,...), úterý + čtvrtek	V. Bělková, A. Stoklasová	19.30 – 21.00	Sál DDM Benešov	700,-	24
Anglický jazyk (2. - 4. tř.)	K. Komárková	16.00 – 17.00	DDM Benešov, č. 12	700,-	7

Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Anglický jazyk (5. – 8. tř.)	K. Komárková	17.00 – 18.00	DDM Benešov, č. 12	700,-	8
Turistický (1 x za 14 dní)	Z. Fuksová	15.00 – 17.00	DDM Benešov, č. 12	550,-	12

Středa

Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Karate I (začátečníci od 4. tř.)	R. Křivánek	17.00 – 19.00	Sál DDM Benešov	600,-	8
Karate II (pro pokročilé)	R. Křivánek	19.00 – 21.00	Sál DDM Benešov	600,-	23
Břišní tance (pro začátečníky od 3. tř.)	S. Hokeová	16.00 – 17.00	Sál DDM Benešov	550,-	21
Gymnastika pro pokročilé (středa + pátek)	Mgr. I. Křížková	16.30 – 18.00	Sokolovna Benešov	700,-	14
Hip-hop pro pokročilé (od 13 let)	S. Nechybová	19.15 – 20.45	ZUŠ Benešov	650,-	22
Pohybová příprava (od 1. tř.)	Mgr. I. Křížková	15.30 – 16.30	Sokolovna Benešov	550,-	17
Myslivecký	L. Stejskalová	16.00 – 17.30	DDM Benešov, č. 1	550,-	15
Hra na flétnu	Š. Kotýnková	14.00 – 16.30	DDM Benešov, č. 28	550,-	12
Hra na kytaru	T. Mudra	17.00 – 18.00	DDM Benešov, klubovna za hernou	800,-	8

Čtvrtek					
Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Break dance pro začátečníky	D. Nechyba	14.00 – 15.00	Sál DDM Benešov	550,-	15
Break dance pro pokročilé	D. Nechyba	15.00 – 16.00	Sál DDM Benešov	550,-	12
Hip hop	D. Nechyba	16.00 – 17.00	Sál DDM Benešov	550,-	21
Diskotance pro pokročilé (6. – 9. třída)	V. Oupicová	17.00 – 18.30	Sál DDM Benešov	550,-	15
Diskotance (street dance, hip hop, mtv style, zumba) pro pokročilé od 14 let,	Z. Kalfasová	18.30 – 20.00	Sál DDM Benešov	700,-	viz výše
Dívčí klub I (vaření, výtvarné činnosti)	I. Růžičková	13.40 – 15.40	DDM Benešov, č. 31	600,-	17
Sportovní hry I (1. - 3. tř.)	I. Růžičková	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	21
Sportovní hry II (od 4. tř.)	I. Růžičková	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	17
Volejbal (pro děti od 4. do 6. tř.)	R. Vladyka	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jiráskova,	550,-	8
Volejbal (pro děti od 7. tř.)	R. Vladyka	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	15
Basketbal I (2. - 4. tř.)	Bc. L. Rálková	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	17
Basketbal II (5. - 9. tř.)	Bc. L. Rálková	17.00 – 18.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	11
Keramika (4. – 5. třída)	L. Strachotová	13.30 – 15.00	Keramická dílna DDM Benešov	1 050,-	12
Keramika (4. – 5. třída)	L. Strachotová	15.15 – 16.45	Keramická dílna DDM Benešov	1 050,-	12

Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Plavání (plavci, poloplavci od 1. třídy do 15. let)	M. Lutzová	16.00 – 17.00	Krytý plavecký bazén Benešov	2 500,-	8
Plavání (plavci, kteří uplavou 50 m, od 1. tř. Do 15. let)	J. Máca	17.00 – 18.00	Krytý plavecký bazén Benešov	2 000,-	15
Železniční modeláři	Ing. J. Mikulášek	16.00 – 17.30	DDM Benešov - dílny	600,-	6
Železniční modeláři	Ing. J. Mikulášek	17.30 – 19.00	DDM Benešov - dílny	600,-	7
Pohybová průprava II	Mgr. I. Křížková	13.00 – 14.00	DDM Benešov - sál	550,-	17

Pátek

Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Rybáři (začátečníci od 2. tř.)	M. Vašíček	15.30 – 17.00	DDM Benešov, herna	600,-	11
Diskotance pro pokročilé od 11 let (pátek + neděle)	Bc. M. Janoušková	17.00 – 18.30	Sál DDM Benešov	700,-	15
Diskotance pro pokročilé od 14 let (pátek a neděle)	Bc. J. Šilhavý	18.30 – 20.00	Sál DDM Benešov	700,-	13
Stolní tenis III	Ing. K. Hlaváček	14.00 – 15.00	Sál DDM Benešov	550,-	15

Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Dívčí klub II (vaření, výtvarné činnosti...)	I. Růžičková	14.00 – 16.00	DDM Benešov, č. 31	600,-	17
Dívčí klub III (vaření, výtvarné činnosti...)	M. Rýdlová	14.00 – 16.00	DDM Benešov, č. 31	600,-	17
Florbal I (2. - 4. tř.)	Ing. K. Hlaváček	15.00 – 16.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	20
Florbal II (od 5. tř.)	Ing. K. Hlaváček	16.00 – 17.00	Hala ZŠ Jiráskova, BN	550,-	23
Gymnastika pro pokročilé	Mgr. I. Křížková	15.00 – 17.00	Sokolovna Benešov	700,-	17
Gymnastika (pro mírně pokročilé)	Mgr. I. Křížková	13.30 – 15.00	Sokolovna Benešov	600,-	21
Gymnastika pro chlapce	M. Nováková	17.00 – 18.00	Sokolovna Benešov	550,-	12
Hra na flétnu	P. Křišťálová	14.45 – 16.15	DDM Benešov č. 1	550,-	8
Flétnový soubor	P. Křišťálová	16.15 – 17.15	DDM Benešov č. 1	550,-	9
Hra na flétnu	Bc. K. Vospálková	12.30 – 17.00	DDM Benešov, č. 23	550,-	8
Hra na flétnu	Bc. T. Poláková	12.30 – 16.30	DDM Benešov, č. 12	550,-	9
Hra na flétnu	J. Kosíková	13.30 – 15.00	DDM Benešov, č. 28	550,-	7
Hra na flétnu	Bc. D. Neubergová	13.45 – 17.45	DDM Benešov, č. 2	550,-	8

Sobota					
Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Střelecký (úterý+sobota)	Mgr. Chmel	8.30 – 12.30	Sál DDM Benešov	600,-	viz výše

Neděle					
Název kroužku	Vedoucí	Hodina konání	Místo konání	Cena za celý školní rok	Počet zájemců
Diskotance pro pokročilé od 11 let (pátek + neděle)	Bc. M. Janoušková	13.30 – 15.00	Sál DDM Benešov	700,-	viz výše
Aersoft + Fantasy (pro děti od 11 let)	Bc. J. Šilhavý	15.00 – 17.00	Sál DDM Benešov	550,-	12
Diskotance pro pokročilé od 14 let (Hip-hop, street dance, Zumba...), pátek + neděle	Bc. J. Šilhavý	17.00 – 18.30	Sál DDM Benešov	700,-	viz výše

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-10

Data v tabulce říkají, že ve školním roce 2014 – 2015 se nejvíce děti a mládež zajímaly o kroužky věnující se sportům a tanci. Nejvíce zájmu o kroužky mají žáci 4. tříd a výše, menší zájem mají děti od předškolního věku až do žáků 3. tříd.

4.3.3.2 Příležitostná zájmová činnost

Jedná se o příležitostnou činnost, jednorázovou akci. Tuto činnost ve školním roce 2014 navštívilo celkem 7103 zájemců, z toho bylo 4722 zájemců, kteří navštívili tuto činnost o sobotách a nedělích. Celkem bylo 108 zájmových činností. Na těchto kroužcích byly přítomni také žáci, kteří mají bydliště mimo Českou republiku, jedná se o 2 žáky. Úspěch měly činnosti – Odpoledne s Break dance, předškoláci benešovských mateřských

škol se opět učili bezpečnému přecházení při dopravní výchově a také Pochod za povidlovým koláčem, turistické akce Konopišťské a Benešovské toulky.

Příležitostná zájmová činnost probíhá nepravidelně po celý školní rok a nabídka těchto činností je tematicky zaměřena. Při pořádání těchto činností vychází organizace ze sezónních činností.

Zájemci o příležitostní činnost se účastní např. těchto akcí:

Tabulka č. 3: Přehled nejoblíbenějších příležitostních zájmových činností

Příležitostné akce	Počet účastníků
Benešovské toulky - turistický pochod	243
Odpoledne v pohybu, taneční koberec	167
Drakiáda s Rádiem Blaník	370
Turnaj ve stolním tenise	10
Výtvarná soutěž "Máme rádi zvířata"	6
výtvarná soutěž "Nehoda není náhoda"	225
Podzimní nocování	24
Modelování ze slaného těsta "podzimníček"	13
Halloweenský průvod	500
Cvičení na Bohemce	8
Benešovská diabolka	64
Dopravní výchova pro MŠ	26
Výroba vonných pytlíčků	9
Vánoční koncert malých flétnistů	47
Výroba kaširovaných masek	10
Technický minikvíz	103
Olympijské tipy	42
Valentýnské tančení	17
Vítání jara - výroba patchworkových vajíček	10
Noc s Andersenem	24
Pochod za povidlovým koláčem	708
Výtvarná soutěž " Z pohádky do pohádky"	10
Čarodějnické kvízy	15
Pochod za zakletou princeznou	69
Pohádkový les	1998

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-10

Z tabulky vyplývá, že nejvíce navštěvovanou příležitostní zájmovou činností je Pohádkový les, kterého se účastnilo skoro 2000 zájemců. Další velkou návštěvnost

má Pochod za povidlovým koláčem a Halloweenský průvod, nesmíme opomenout také Drakiádu s Rádiem Blaník.

4.3.3.3 Táborová a pobytová zájmová činnost

V roce 2014 bylo celkem realizováno 13 táborových a pobytových činností, kterých se zúčastnilo 374 zájemců. Tato činnost se dělí pobytové akce krátkodobé (pobyt do 5 dní), pobytové akce dlouhodobé (pobyt od 5 dní - tábory) a příměstské tábory. Nejvíce táborů a pobytových akcí v průběhu letních prázdnin je zaměřeno na žáky 1. – 5. tříd. Největší obsazenost mají tábory a pobytové činnosti zaměřené na tanec a sport a hudbu. Mimo Domu dětí a mládeže ji využívají také školy, občanská sdružení, sportovní kluby, Mateřská centra. Celkem je tu za rok ubytováno 1.200 zájemců o zájmové vzdělávání.

Tabulka č. 4 : Táborová a pobytová zájmová činnost

Název	Celkový počet akcí	Pobytové akce nad 5 dní	Pobytové akce do 5 dní	Městské a příměstské tábory
Celkový počet akcí	13	7	4	2
Počet účastníků	374	201	111	62
Počet pedagogických pracovníků	46	28	11	7

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-10

Nejvíce jsou obsazeny Pobytové akce nad 5 dní, jedná se o tábory, které jsou pořádány o letních prázdninách. Jedná se o táborové pobyty, které jsou uskutečňovány v TZ DDM Benešov Jablonná nad Vltavou. Zaměřené jsou na sporty a gymnastiku, na hudbu a na Odborné soustředění mladých modelářů. Narůstá zájem o příměstské tábory, každý rok se počet zájemců zvyšuje. Ceny za pobytovou a táborovou zájmovou činnost se pohybují od 1100,- Kč až do 2400,- Kč.

Dům dětí a mládeže Benešov má ve svých stanovách, že každý stálý zaměstnanec má povinnost organizačně zajistit minimálně jeden tábor nebo pobytovou zájmovou činnost a to v průběhu letních prázdnin. Tento stálý zaměstnanec má funkci hlavního vedoucího tábora, má k dispozici externí pracovníky, kteří jsou nasmlouvání na táborovou a zájmovou činnost.

V areálu turistické základny jsou k dispozici pingpongové stoly, ohniště a malé hřiště. Je tu možnost jízdy na koních, kterou zajišťují v nedalekých farmách v Herouticích, Nedvězí nebo Benicích.

4.3.3.4 Osvětová a informační zájmová činnost

Jedná se o prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže. Dům dětí a mládeže Benešov nabízí spoustu zájmových a spontánních činností, kterými se snaží předcházet tímto jevům a naplňovat volný čas mládeže smysluplnými zájmy. Této činnosti se v roce 2014 zúčastnilo 1768 dětí.

Tabulka č. 5: Osvětová a informační zájmová činnost

Název akce	Počet účastníků
"Nehoda není náhoda" - výstava k prevenci úrazů a sociálně patologických jevů	457
Vánoční výstava " Kouzlo Vánoc"	567
Modelářská výstava	297
Výstava " Stromy"	289
"Máme rádi zvířata"	158

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-10

Větší účast zájemců měla výstava „Nehoda není náhoda“, jelikož i na toto téma sami účastníci vytvářeli díla, která se později na výstavě vystavovala a také proto, že je to velice zajímavé téma. Nejvíce se však líbila vánoční výstava „Kouzlo Vánoc“, jelikož spousta lidí hledá nové nápady na vánoční výzdobu a také děti zde vystavovaly svá díla.

4.3.3.5 Individuální zájmová činnost

Této individuální zájmové činnosti se v roce 2014 zúčastnilo 528 dětí. Jedná se o zájmovou činnost, která se zabývá nadanými dětmi. Tyto nadané děti se účastní zejména soutěží vyhlášených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, organizací oblastních a okresních kol soutěží. Tyto soutěže pořádá Dům dětí a mládeže Benešov, děti

se na akce v zájmových kroužcích připravují a reprezentují Dům dětí a mládeže Benešov, Město Benešov, region i Středočeský kraj.

Tabulka č. 6: Příklady individuální zájmové činnosti

Název soutěže	Kategorie	Počet účastníků
Týnecké tandemy	Mladší žákyně I. Starší žákyně III. Zlaté tandemy Dobrovolná kladina	17
Dětská scéna - krajské kolo Středočeského kraje	Mladší žákyně I.	17
Křižovatky – přehlídka	Mladší žákyně I. Starší žákyně III.	15
Taneční soutěž	Junioři 12. - 15. let Dospělí nad 15. let	27
Děti na zahrádce	Polytechnické práce	18
Pohár města Benešova	Vzduchová puška	27
Soutěž o nejpěknější obrázek s vánoční tematikou	Kresba a malba	29
Soutěž - "Děti na zahrádce" - Strom	Kresba a malba	17
"Nehoda není náhoda" výtvarná soutěž	Kresba a malba	19
OP ve vybíjené Preventan CUP	Kategorie dívky 4. - 5. třídy	228
KF ve vybíjené Preventan CUP	Kategorie 4. - 5. třídy	164
Mladý zahrádkář	Okresní kolo	32
Zlatá udice	Základní kolo	19

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-11

Z tabulky je patrné, že nejvíce nadaných žáků se účastní Okresního poháru ve vybíjené. Další navštěvovanější soutěž je Mladý zahrádkář, soutěž s výtvarnou tematikou a taneční soutěž.

4.3.3.6 Spontánní zájmová činnost

Spontánní zájmová činnost je určena pro neorganizované zájmové činnosti, účastnit se mohou členové i nečlenové kroužků. Této činnosti se v roce 2014 účastnilo

16 538 dětí a žáků. Tato činnost vzniká, když děti čekají na své zájmové kroužky, na školní vyučování a na rodiče. Otevírací doba Domu dětí a mládeže Benešov je od 8. hodin ráno do 18:30 hodin, celou tuto dobu můžou děti využít pro spontánní zájmovou činnost.

Pod spontánní zájmovou činností si můžeme představit:

- Herna a individuální činnost (závod v „Člověče nezlob se“, počítače, karty, atd.)
- Zapůjčení deníků a časopisů
- Sportovní aktivity před Domem dětí a mládeže Benešov (kryté venkovní hřiště)
- Příprava na soutěže a olympiády
- Poradenská činnost

4.3.3.7 Úspěchy Domu dětí a mládeže Benešov

- 1. místo 27. ročníku národního kola soutěže Malý zahrádkář 2014 vyhrála Helena Radochlibová (má neteř), celkem se soutěže zúčastnilo 80 žáků.

Obrázek č. 3: Vítězka národního kola soutěže Malý zahrádkář 2014

Zdroj: Benešovský deník [online] 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné na WWW: http://benesovsky.denik.cz/zpravy_region/mladym-zahradkarem-se-stala-helena-20140619.html

- 1. místo v soutěži Podzimní pražská diabolka, Velká cena Loun, Velká cena Středočeského kraje, tyto všechny soutěže vyhrál Jakub Hrdlička
- 2. místo v soutěži Mé toulky za zvěří – národní kolo – získala Nikola Kozáková
- 1. místo ve „Výtvarné soutěži ke Dni Země“ získala Anna Tesáčková
- 2. místo v soutěži „Krajská keramická soutěž“ získala Denisa Kubínová
- 5. místo v Mistrovství ČR ve vzduchových zbraních získala Petra Čichovská

4.3.3.8 Probační program

Problematika sociálně patologických jevů stále narůstá a je již celospolečenským problémem. Nejen drogy, ale také vandalství, šikana, poruchy příjmu potravy, záškoláctví a jiné sociálně negativní jevy se dotýkají již dětí základních škol. Cílem organizace je vést děti k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, rozvíjení pozitivních mezilidských vztahů a úctu k životu a respekt k individualitě. Na realizaci minimálního preventivního programu organizace spolupracuje s vedením škol a jejich koordinátory. Organizace uplatňuje především diferencovaný přístup zejména ve vztahu k věku a zvláštnostem cílových skupin. Tento program se vyhodnocuje jednou ročně.

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá zvolený koordinátor, který o průběhu a naplňování programu informuje ředitelku Domu dětí a mládeže a vyhodnocuje aktuální situaci. S programem jsou seznámeni všichni externí i interní pedagogičtí pracovníci na pedagogických poradách. Spolupráce a výměna informací probíhá i s rodiči a zákonnými zástupci dětí.

4.3.3.9 Úplata za zájmové vzdělávání

Zájmové činnosti jsou poskytovány většinou za úplatu. Splatnost této úplaty si stanoví sama ředitelka Domu dětí a mládeže, jedná o pravidelnou zájmovou činnost, ta je nejčastěji placena na celý školní rok. Průměrná úplata za pravidelné zájmové činnosti se pohybuje okolo 550,- Kč na celý školní rok. Příležitostné zájmové činnosti jsou placené jen na určitou, jednorázovou činnost a jsou levnější. Výše úplaty je stanovena mnoha faktory, jako například, kolik účastníků navštěvuje kroužek, zda je kroužek provozován ve vlastním zařízení nebo v jiných pronajatých prostorách a čím vyšší jsou náklady na provoz kroužku, tím je úplata vyšší.

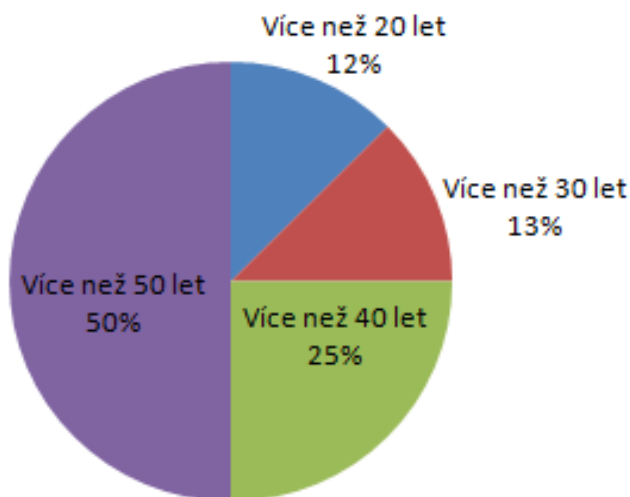
4.3.4 Propagace organizace

Organizace vydává měsíčník „Fantazie“, ve kterém jsou uvedeny podrobné informace o jednotlivých kroužkách a akcích. Náklad měsíčníku je 300 kusů. Dále je propagace provedena formou vizuálních nástěnek na Mateřských školách, Základních školách, na veřejných vývěskách ve městě Benešov, v budově Domu dětí a mládeže, také na internetových stránkách Domu dětí a mládeže a na stránkách Posázaví. Činnost Domu dětí a mládeže je propagován v periodících: Benešovský deník, Benešovský kalendář, Patriot, Jiskra, Benešovský a Vlašimský inzert, Maják. V neposlední řadě jsou akce prezentovány v mediích – Rádio Blaník.

4.4 Personální zabezpečení organizace

Dům dětí a mládeže Benešov má celkem 71 zaměstnanců, z toho je 8 interních zaměstnanců (2 zaměstnanci v dlouhodobé neschopnosti) a 63 externích zaměstnanců. Interní pracovníci mají za úkol zabezpečovat technický chod zařízení, cíl organizace a plnit poslání organizace, zajišťují celkový chod organizace. Věková struktura organizace:

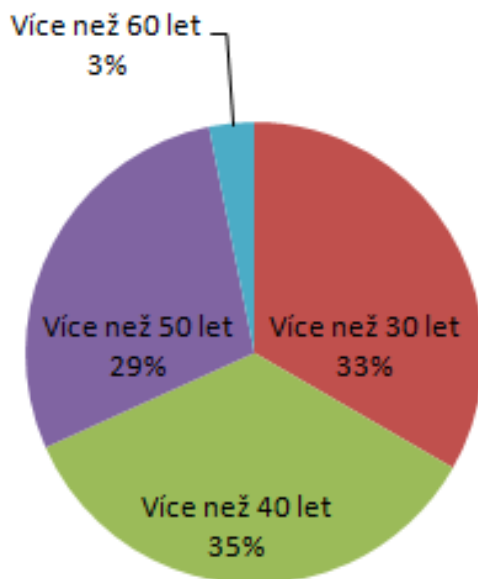
Graf č. 1: Věková struktura interních zaměstnanců

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-11

Díky informacím z grafu je jasně vidět, že největší podíl interních zaměstnanců jsou osoby starší 50. let, další početnější skupina interních zaměstnanců jsou osoby starší 40. let. Zbytek zaměstnanců jsou osoby starší 20. a 30. let.

Graf č. 2: Věková struktura externích zaměstnanců

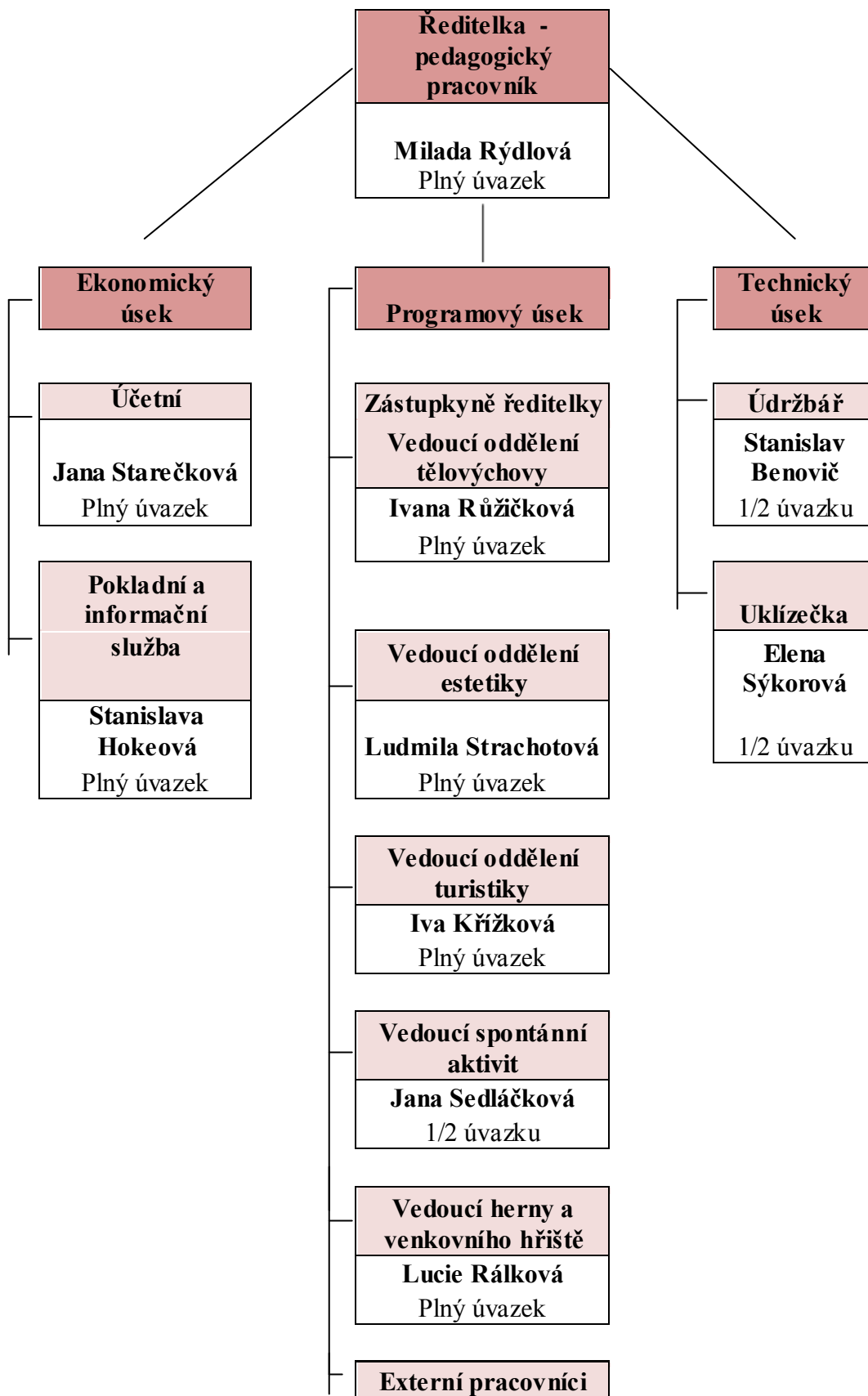

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-11

Z grafu je patrné, že největší počet externích zaměstnanců je skupina s osobami staršími 40. let. Druhá početnější skupina jsou osoby starší 30. let, pak následuje skupina, kde jsou osoby starší 50. let. Nejmenší početní skupina jsou osoby starší 60. let.

Externí zaměstnanci řídí zájmové kroužky a akce, pracují na základě dohody o provedení práce. V dohodě je ustanoveno, že každý externí zaměstnanec musí vykonávat činnost maximálně 40 hodin týdně s nerovnoměrným rozvržením pracovní doby. Interní pracovníci si musí pravidelně doplňovat odbornou kvalifikaci. Pro externí pracovníky se pořádají kurzy pro doplnění minimálního pedagogického vzdělání. V roce 2014 se těchto kurzů zúčastnilo 48 externích zaměstnanců z celkových 71 zaměstnanců. Zbylých 23 externích pracovníků už tento kurz absolvovalo v minulých letech. Všichni interní pracovníci mají dostačující pedagogické vzdělání, jedná se o Střední pedagogické školy a Vysoké pedagogické školy, kromě jedné zaměstnankyně, ta má titul Ing., ale ne v pedagogickém vzdělání, proto nyní studuje školu s pedagogickým zaměřením.

Obrázek č. 4: Organizační schéma instituce

Zdroj: Vlastní zpracování 2015-02-11

4.4.1 Ředitelka organizace

Dům dětí a mládeže Benešov je řízen ředitelkou Miladou Rýdlovou, do její funkce ji jmenovalo město Benešov na základě konkurzního řízení, § 166 odst. 2 školského zákona, v oblasti pracovně právních vztahů je město Benešov nadřízený orgán. Ředitelku město Benešov odvolá, nastanou-li důvody uvedené v § 166 odst. 4. a 5. školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Odvolání z funkce je písemné, doručuje se ředitelce do vlastních rukou a musí obsahovat důvody odst. 4. a 5. jinak je neplatné. Ředitelka má odpovědnost za plnění výchovně vzdělávací činnosti organizace. Má kompetence k vydávání provozního řádu, vnitřních směrnic, pracovně právních úkonů a veškeré spisové dokumentace. Další její působení v organizaci je v roli pedagogického pracovníka, dohlíží na průběh zájmových činností. Shromažďuje všechny důležité informace o Domu dětí a mládeže za celý rok a vkládá je do kroniky, kterou si Dům dětí a mládeže založil už na svém počátku. Město Benešov jmenuje a odvolává ředitelku, stanovuje jí platové a osobní ohodnocení, příplatky, odměny, také platový a kariérový postup podle příslušného zákona. Ředitelka je ve své funkci již 25. let a tato práce ji stále naplňuje.

4.4.2 Interní pedagogičtí zaměstnanci

- Vykonávají samostatně výchovně vzdělávací, zájmovou a organizační práci vyplývající z poslání Domu dětí a mládeže
- Vykonává dozor nad zájemci o zájmové vzdělávání
- Pedagogický pracovník, který je zaměřený na tvořivé aktivity si zajišťuje materiál na zájmovou činnost, zajišťuje soutěže a výzdobu celého Domu dětí a mládeže.
- Plní svědomitě, přesně a včas všechny úkoly, dále řídí se závěry pedagogických rad
- Předkládají návrhy mezd externích pracovníků
- Spolupracují se zájmovými svazy a institucemi, které pracují s dětmi a mládeží
- Zodpovídají za bezpečnost dětí ve svém zájmovém kroužku
- Vedou řádně pedagogickou dokumentaci
- Pravidelně, nejméně 1x za rok, provádějí inventarizaci svěřeného majetku
- Pedagogičtí pracovníci dostávají mzdu dle platných předpisů o odměňování pedagogických pracovníků

4.4.3 Provozní zaměstnanci

- Vykonávají řádně a samostatně činnost podle popisů práce a pokynů ředitelky
- Nesou hmotnou odpovědnost za svěřený majetek a materiál
- Údržbář se stará o řádný technický stav budovy, provádí drobné úpravy
- Úklid zajišťuje uklízečka, která plní svou funkci na 1/2 úvazku

4.4.4 Externí zaměstnanci

- Vykonávají samostatně pedagogickou činnost vyplývající z plánů organizace
- Vedou dokumentaci deníku o zájmovém kroužku, doplňuje osobní údaje členů, zpracovává celoroční plán činnosti, počet přítomných, počet hodin činnosti v zájmovém kroužku
- Vykonávají organizační práci ve spolupráci s interními zaměstnanci
- Zodpovídají za bezpečnost dětí ve svém zájmovém kroužku a za bezpečnost majetku Domu dětí a mládeže, v němž se koná zájmová činnost
- Jedná se také o rozhodčí sportovních soutěží, porotce, pracovníky, kteří vypomáhají při velkých akcích
- Jejich prací je také připravování dětí na různé soutěže a přehlídky

4.5 Normy, pravidla a směrnice organizace

Zřizovací listina

Zřizovací listina byla ustanovena zastupitelstvem města Benešov, v souladu s ustanovením § 84 odst. 2 písm. d) zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecné zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů mění zřizovací listinu Domu dětí a mládeže Benešov, ze dne 27. 6. 2005 za účelem přizpůsobení zřizovací listiny zákonu č. 250/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti zákona č. 477/2008 Sb.

Tato listina obsahuje popis hlavní činnosti příspěvkové organizace, jak hospodařit s majetkem organizace (Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, Drobný dlouhodobý

hmotný a nehmotný majetek, oběžná aktiva, svěřený majetek), dále majetková práva a povinnosti ke svěřenému majetku, doplňková činnost a ostatní práva a povinnosti.

Školní vzdělávací program

Na základě školského zákona (zákon č. 472/2011 Sb.) má Dům dětí a mládeže povinnost vést Školní vzdělávací program. Na každý školní rok je realizován nový program. Tento program popisuje Dům dětí a mládeže, jeho cíle pro dosažení nejeфекtivnějšího zájmového vzdělávání, formy a náplň zájmového vzdělávání.

Organizační řád

Jedná se o dokument, který popisuje organizační strukturu řízení v organizaci. Člení organizaci na různé úseky, které jsou podřízené ředitelce. Dále se dokument zmiňuje o kompetencích ředitelky, jejího zástupce a právech a povinnostech interních a externích zaměstnanců. Na základě organizačního řádu vydává ředitelka navazující interní normy podrobně upravující provoz organizace.

Pracovní řád

Pracovní řád popisuje základní ustanovení organizace, např. dodržovat zásady slušného chování, svědomitě plnit pracovní povinnosti. Obsahuje informace o platnosti pracovního řádu, hlášení pracovního úrazu, základní povinnosti zaměstnanců na pracovišti, práva a povinnosti zaměstnance pro bezpečný a bezproblémový chod zájmových činností.

Provozní řád

Provozní řád je vyvěšen v každé místnosti Domu dětí a mládeže a nařizuje zásady a povinnosti, jak se mají zájemci o kroužky, zaměstnanci a rodiče chovat. Obsahuje tyto informace:

- Dodržování kázně a bezpečnosti v celé budově
- Do pracoven se přezouvejte a noste si pracovní oděv, nevstupujte do pracoven bez vedoucího kroužku
- Při práci šetřete materiálem a neničte zařízení pracovny, všechny pomůcky vracejte na své původní místo
- Zákaz manipulace s topnými tělesy a elektrickým zařízením

- Neplývejte vodou a elektřinou, vedoucí při odchodu z pracovny zkontroluje zavření oken a vypnutí elektrických spotřebičů
- Zákaz požívání alkoholu a zákaz kouření v celém areálu Domu dětí a mládeže
- Jakoukoli závalu na zařízení nebo vybavení ihned hlase vedoucímu kroužku

Vnitřní řád

Vnitřní plán Domu dětí a mládeže Benešov je platný od 1. 9. 2013, obsahuje všeobecná ustanovení a činnost Domu dětí a mládeže Benešov. Popisuje jeho formy činnosti, práva a povinnosti účastníků při vzdělávání a zájmové činnosti, práva a povinnosti zákonných zástupců, provoz a vnitřní režim organizace, přijímání účastníků ke vzdělání, průběh zájmového vzdělávání, ukončení vzdělávání. Dále charakterizuje podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, studentů a ostatních účastníků vzdělávání a podmínky zacházení s majetkem organizace. Vnitřní řád je závazný pro všechny zaměstnance, účastníky vzdělávání a ostatní návštěvníky. Všichni jsou s ním povinně seznámeni.

Plán činnosti organizace na celý školní rok

Tento plán obsahuje rozpis zájmových činností a akcí po měsících na celý školní rok. Je projednáván na poradě vedoucích zaměstnanců v Domu dětí a mládeže Benešov a pak je následně navržen městské radě, která jej musí schválit. Dále musí každý vedoucí zájmové činnosti každý týden zpracovávat plán činnosti, který následně odevzdává ředitelce ke schválení.

Požární řád

Ustanovuje organizování požární ochrany, činnost osob pověřených zabezpečováním požární ochrany, osobní pomoc při zdolávání požáru. Tento řád musí být vyvěšen v každé místnosti a popisovat únikové cesty z objektu, čím jaký oheň hasit. Specifikuje způsob a místo ohlášení požáru. Všichni jsou s ním povinně seznámeni.

Traumatologický plán

Tento plán charakterizuje zásady první pomoci, jak ji poskytnout, co dělat při úrazu a zlomenině, popálení nebo při opaření. Všichni externí a interní zaměstnanci absolvovali školení první pomoci a neustále si ho obnovují.

Směrnice

Mezi směrnice můžeme zařadit například směrnice o cestovních náhradách, o manipulaci s finanční hotovostí a pokladnou a směrnice pro provedení inventarizace. Používají se pro řádné hospodaření organizace.

4.6 Prostory a hmotné zařízení organizace

Jak už bylo zmíněno, Dům dětí a mládeže Benešov je příspěvkovou organizací, tudíž všechny majetek je ve vlastnictví města Benešov a organizace ho má pouze v užívání. Zřizovací listina přesně charakterizuje hospodaření s dlouhodobým, drobným hmotným a nehmotným majetkem, s majetkovými právy a povinnostmi. Po předchozím písemném souhlasu města Benešov může Dům dětí a mládeže nabývat majetek, který ale stále patří městu. Příspěvková organizace může nabývat do svého vlastnictví pouze majetek potřebný k výkonu své činnosti, pro kterou byla zřízena.

Budova Domu dětí a mládeže se nachází v centru města Benešov, blízko několika základních škol, se kterými organizace spolupracuje. Vlakové a autobusové nádraží je vzdálené od Domu dětí a mládeže cca 800m, což je výborné pro zájemce zájmového vzdělávání, kteří nejsou přímo z města Benešov. Vlaky a autobusy jezdí každou chvíli, tím pádem se mohou zájemci o zájmové vzdělávání pohodlně dostat domů.

V hlavní budově Domu dětí a mládeže (Poštovní 1668, 25601 Benešov) probíhá hlavní zájmová činnost. Budova má suterén, přízemí a 1. patro.

V suterénu jsou čtyři klubovny, jedna z nich slouží pro Letecké a Železniční modeláře, je zde místo pro 14 zájemců o zájmové činnosti, organizace hradí všechny materiál, který je na tyto kroužky potřeba.

Druhá klubovna slouží pro kroužek Kreativní dílna, tento kroužek je oblíbený hlavně u chlapců, kteří si tu vyrobí spoustu užitečných věcí. V této místnosti je tabule, stoly a židle pro 14 zájemců o zájmové činnosti, dále tu jsou svěráky, které chlapci na svou zájmovou činnost potřebují. Dále se tu učí Elektronika a robotika.

Třetí klubovna slouží na kroužek Dívčí klub, kde se zájemci učí vařit a dělají různé výtvarné činnosti. Nejdříve mají rozmluvu, co tento den na kroužku budou vytvářet a vařit. Je zde místo pro 12 zájemců zájmové činnosti.

Čtvrtá klubovna slouží pro kroužek Keramika. Je zde místo pro 13 zájemců zájmové činnosti. Tento kroužek je velice oblíbený hlavně u děvčat, je realizován třikrát týdně a pokaždé má hojnou účast. Materiál, jako jsou barvy, hlína a všechny potřebné věci, hradí organizace. Ve vedlejší místnosti je pec na vypálení hlíny, která se ještě polévá glazurou. Díla, která jsou v této dílně vytvořena, jsou pověšena po celé této klubovně. V suterénu je také kotelná, která vytápí celý dům, vytápění je plynové.

V přízemí jsou kanceláře pro pedagogické pracovníky, provozní pracovníky a ředitelna. Hned u vstupu je nástěnka s aktuálními kroužky. Dále tu jsou 2 klubovny a velký sál. V první klubovně se vyučuje hraní na kytaru. Kapacita na tento kroužek je 10 zájemců zájmového vzdělávání. Ještě tu probíhají kurzy na Anglický a Francouzský jazyk.

Druhá klubovna slouží hlavně na spontánní činnost. Kapacita je zde pro 11 zájemců zájmové činnosti. Je zde k dispozici nepřeberné množství stolních her a také dva počítače, které mohou děti kdykoli použít. Zde se pořádají turnaje ve spontánní činnosti.

Velký sál slouží pro zájmovou činnost, jako jsou diskotance, gymnastika, aerobik, stolní tenis, karate, břišní tance, cvičení maminek s dětmi, break dance, diskotance, aersoft + fantasy a střelecký kroužek. Tato místnost je vybavena zrcadly, střeleckými stěnami, pódiem a ve vedlejší místnosti je úložný prostor pro sportovní náradí. Tento sál má samozřejmě i vzduchotechniku.

V prvním patře se nachází sál a 2 klubovny. Tento sál se využívá pouze pro výstavy. První klubovna je využívána pro kroužky, jako jsou šachy, myslivecký kroužek, turistický kroužek a rybářský kroužek. Tato klubovna je vybavena odbornými knihami, televizí, DVD a audio přehrávačem. Kapacita této klubovny je 12 míst pro zájemce zájmového vzdělávání. Druhá klubovna je využívána na kroužky, jako jsou hra na flétnu a hra na kytaru. V této místnosti je piano a kapacita tohoto kroužku je pro 4 zájemce zájmového vzdělávání. V každém poschodí této budovy je nově zrekonstruované sociální zařízení. Všechny chodby zdobí díla dětí a mládeže, díky těmto dílům se tu všichni cítí velice příjemně a útulně. Některá díla jsou opravdu velice povedená.

V lednu roku 2014 byla dostavěna přístavba k Domu dětí a mládeže Benešov. Jedná se o zastřešené víceúčelové hřiště.

Projekt byl připravován již od roku 2008, kdy vznikla projektová dokumentace. Stavební práce blokovalo přeložení vedení plynu a vedení NN v místě staveniště. Díky této přístavbě se rozšířily prostory v přízemí, vznikla nová herna a místnost pro sportovní nářadí, v patře přibyl prostor pro sklad a strojovnu vzduchotechniky. Venku bylo vystaveno nové zastřešené hřiště s umělým povrchem.

Stavbu provedla firma MTStav Příbram, s.r.o. Podstatná část rekonstrukce objektu byla hrazena z rozpočtu města Benešov a také z dotace Místní akční skupiny Posázaví ze Strategického programu Leader: **Leader v Posázaví 2007 – 2013**. Tento dotační program akci podpořil částkou ve výši 1.800.000 Kč. Celkové náklady na rekonstrukci činily 8.400.000 Kč, město Benešov uhradilo ze svého rozpočtu 6.600.000,- Kč. K úplnému dokončení stavby a okolí chybí pouze oprava komunikace a zateplení části budovy, kterou není možno provést v zimním období. S touto opravou povrchů a zateplení části budovy se počítá na jaře 2015.

Obrázek č. 5: Budova Domu dětí a mládeže Benešov

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Organizace si pro pravidelnou zájmovou činnost pronajímá ještě další místa, kde poskytuje zájmovou činnost. Jedná se o:

- ***Sportovní halu v ZŠ Benešov, Jiráskova ulice 888***
- ***Sokolovnu v Tyršově ulici 438, Benešov***
- ***Tělocvičnu Gymnázia Benešov, Husova 470***
- ***Taneční sál ZUŠ Benešov v ulici Žižkova 471, Benešov***
- ***Krytý plavecký bazén v Česnoleské ulici 2047, Benešov***
- ***Turistická základna a tábor v Jablonné nad Vltavou 44, Neveklov*** – základna leží v blízkosti Slapské přehrad, její kapacita je 37 lůžek. Je v provozu celý rok a zajišťuje celodenní stravu a pitný režim. Dá se také využít krytý bazén ve VZ Měřín. Bohužel do této základny nebylo dlouho investováno a zatím to ani není v plánu. Jednalo by se o obnovu celé budovy, vnitřního vybavení a také venkovního sportovního vyžití.
- ***Taneční sál Kulturního domu Karlov*** – je využit na velké příležitostné akce

Vnější partneři spolupracující s Domem dětí a mládeže:

- DÚSP Tloskov, AŠSK Benešov, MKS Benešov, BESIP, Kynologická organizace Benešov, Policie ČR, Městská knihovna v Benešově, ASPV Týnec nad Sázavou, Sokol Benešov, Nemocnice R + S Benešov, Hasiči, Domy dětí a mládeže v ČR, Středočeský kraj, Klub českých turistů, Mateřské centrum Hvězdička, Ochrana fauny Votice, Českomoravská myslivecká jednota, Lesy ČR, CHKO Blaník, Rádio Blaník, Benešovský deník, Týdeník – Jiskra, Mars ČR, Český svaz zahrádkářů BN, Český rybářský svaz Benešov, Podblanické muzeum, TJ Bohemians Praha, O.P.S. Posázaví, LMK Benešov a další.

4.7 Finance organizace

Dům dětí a mládeže Benešov hospodaří s finančními prostředky, které získává od svého zřizovatele města Benešov a také od Středočeského kraje. Město Benešov přispívá organizaci na provoz, případné opravy a údržbu Domu dětí a mládeže. Částku, kterou zřizovatel přispívá, posílá organizaci na účet jednou za čtvrt roku.

Středočeský kraj přispívá na mzdy interních a externích zaměstnanců a na nákup učebních pomůcek.

Tabulka č. 7: Příjmy organizace za rok 2014

Název	Rok 2014
Dotace města Benešov na provoz organizace	414.000 Kč
Dotace od Středočeského kraje na mzdy zaměstnanců	3.953.046 Kč
Příjmy z vlastní činnosti	1.677.772,86
Celkem	6.044.818,86 Kč

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-12

Zřizovatel město Benešov má určité pravomoci, například schvaluje rozpočty organizace, čerpání a použití finančních fondů, dále schvaluje hospodářský výsledek organizace, plány údržby organizace, dále schvaluje opravy a pořízení dlouhodobého majetku. Zřizovatel také schvaluje ceny za služby, vnitřní normy organizace, které se týkají nakládání s majetkem organizace. Na všechny nákupy, které organizace uskuteční, musí mít podklady o koupi, které se dokládají zřizovateli.

Tabulka č. 8: Přehled finančních prostředků ve fondech za rok 2010 až 2013

Dům dětí a mládeže	2010	2011	2012	2013
Rezervní fond	478 626,82	613 879,28	622 216,91	702 335,43
Investiční fond	140 472,30	73 712,05	7 415,45	16 475,45
Fond odměn	283 300,00	341 265,00	323 377,00	336 829,00
FKSP	79 725,00	54 830,00	40 669,00	37 728,00
ZHV	193 217,46	43 339,63	134 518,66	22 929,53

Zdroj: Město Benešov [online] 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z WWW:

http://benesov-city.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=219&id_ktg=1022&p1=1031

Organizaci byly zřízeny fondy jako rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a společenských potřeb. Do kulturních fondů a společenských potřeb přispívá stát. Do fondu odměn a také do rezervního fondu se rozděluje zisk Domu dětí a mládeže Benešov z jeho doplňkové činnosti. Investiční fond se skládá z odpisů Domu dětí a mládeže Benešov. Z fondu odměn se vybírají finanční prostředky jedině, když už nevybudou peníze na mzdy a odměny zaměstnancům. Všechny fondy jsou zřízené pro poskytnutí finanční pomoci organizace, když nevyjde s hospodařením z hlavní činnosti.

Všechny dotace, které organizace dostane od města Benešov je povinná vynaložit na svou činnost, pokud se jí to nepodaří, tak musí finance vrátit svému zřizovateli. Díky dotaci od zřizovatele se tento rok nakoupilo spoustu potřebných věcí na provoz kroužku. Jsou určité náležitosti, které tyto věci musí splňovat, například to nesmí být žádné spotřební zboží, jen věci, které jsou dlouhodobého charakteru.

Příjmy z vlastní činnosti organizace jsou tvořeny součtem úplat za zájmové činnosti a tábory. Také případným pronájmem kluboven na dobu určitou. Bohužel organizace nemá žádného sponzora a ani nedostává žádné sponzorské a jiné dary. Ceny jednotlivých zájmových činností se řádově pohybují od 550,- Kč do 2500,- Kč. Mezi dražší zájmové činnosti patří plavání v krytém bazénu, keramika, hra na kytaru, letečtí modeláři a ostatní.

Tabulka č. 9: Náklady z hlavní činnosti organizace za rok 2014

Název	Rok 2014
Spotřeba materiálu	451.842,27 Kč
Spotřeba energie	330.194,41 Kč
Opravy a údržba	114.642,- Kč
Cestovné	11.555,- Kč
Náklady na prezentaci	2.613,- Kč
Ostatní služby (poštovné, revize, popelnice, na pronájem bazénu atd.)	731.735,16 Kč
Mzdové náklady	3.099.694,- Kč
Zdravotní a sociální pojištění	832.431,- Kč
Jiné sociální pojištění	10.071,- Kč
Zákonné sociální pojištění (prohlídky zaměstnanců, školení zaměstnanců, ochranné pomůcky)	93.470,10 Kč
Pojištění majetku	89.157,- Kč
Odpisy (na pec)	9.960,- Kč
Náklady z dlouhodobého majetku od 1.000,- Kč do 40.000,- Kč	251.721,- Kč
Daň z úroku	480,07 Kč
Celkem	6.029.566,01 Kč

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-12

Dům dětí a mládeže v roce 2014 žádal o dotace na projekty, které se týkaly prevence šikany – programy pro mládež, prevence rizikového chování mládeže a v neposlední řadě žádali o dotace na program – Chceme vlastní bezpečný prostor (venkovní hřiště u Domu dětí a mládeže Benešov), všechny žádosti o dotace byly bohužel zamítnuty.

Hospodaření organizace za rok 2014 skončilo přebytkem ve výši 15.252,85 Kč. Tento výsledek vznikl odečtením nákladů organizace z celkových příjmů, které organizace dostala z dotací a ze zájmových činností (vlastní činnost).

Tabulka č. 10: Zisk organizace za rok 2014

Název	Rok 2014
Příjmy organizace	6.044.818,86 Kč
Náklady z hlavní činnosti organizace	6.029.566,01 Kč
Zisk	15.252,85 Kč

Zdroj: interní dokumenty (vlastní zpracování) 2015-02-12

Organizace si sama vede účetnictví a mzdovou agendu. Jednou za rok zřizovatel město Benešov provádí audit hospodaření organizace a kontroluje využívání dotací a grantů. V současné době jsou dodržovány všechny zásady a právní předpisy, které jsou povinné k hospodaření organizace.

5 Diskuze: výsledky analýzy a doporučení

Na začátku této diplomové práce byly stanoveny cíle, kterými bylo zhodnotit činnost Domu dětí a mládeže v Benešově a zjistit, zda tato organizace plní své poslání a naplňuje své cíle. Zda má organizace dostatečnou nabídku volnočasových aktivit a zda má dostatek finančních prostředků pro svou činnost a na obnovu nemovitostí, které má ve svém užívání.

Analytická část této diplomové práce byla zpracována pomocí analýzy instituce podle Bronislawa Malinowského. Výsledkem této analýzy je, že zvolená organizace plní své poslání a naplňuje své cíle, pro které byla založena. Dům dětí a mládeže je největší volnočasovou organizací v Benešově, jejím cílem je, aby byla dostupná všem věkovým kategoriím a všem zájemcům o zájmové vzdělávání a to i pro ty, kteří jsou ze sociálně slabé rodiny. Jelikož organizace umožňuje platit úplatu na pravidelnou zájmovou činnost splátkovým kalendářem.

Hypotéza č. 1 - Organizace plní své poslání a cíle.

Díky zkušeným interním a externím zaměstnancům splňuje organizace funkci estetickou, sportovní, přírodovědnou, hudební, společenskou a vědní v průběhu celého roku. Organizace nabízí zájmovou činnost pro předškolní děti, které učí jak správně trávit svůj volný čas, cílem je rozvoj jejich dovedností, připravit je na zájmovou činnost a rozvíjet jejich talent. Dům dětí a mládeže Benešov se stále vyvíjí a má kvalifikovaný pedagogický tým pracovníků.

Organizace vede děti k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálních cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek (ve spolupráci s rodiči). Důraz klade také na rozvíjení pozitivních mezilidských vztahů, úctu k životu a respekt k individualitě, humánní a tolerantní jednání v souladu s právními i společenskými normami. Připravují podmínky pro účinnou prevenci sociálně-patologických jevů. A toto vše bezesporu plní. Z provedené analýzy vyplývá, že Dům dětí a mládeže Benešov plní své poslání a cíle a proto ***Hypotéza č. 1 byla potvrzena.***

Nabídka zájmových činností v organizaci je velice pestrá a neustále se obměňuje podle současných trendů. Největší poptávka je například po sportovních a tanečních kroužkách, tyto kroužky jsou vždy velmi rychle naplněny svými zájemci. Dům dětí a mládeže Benešov nabízí svou zájmovou činnost v 79 zájmových útvarech s více než

1.092 účastníků. Organizace má dostatečnou nabídku zájmových činností. Jediné, co by se dalo organizaci vytknout, že je zaměřena nejvíce na předškolní děti, žáky základních škol, ale organizuje málo zájmových útvarů pro mládež od 13. let. Pro porovnání, celkem organizace provozuje 79 zájmových útvarů a pro mládež od 13. let je pouze 8 zájmových útvarů.

Doporučení – Organizace by se měla více zaměřit na mládež od 13. let a udělat nabídku zájmových útvarů, které jsou pro tuto mládež vhodné. Měla by si nechat udělat průzkum, který by jí určil, o které zájmové útvary by byl velký zájem. Může být udělán v Domě dětí a mládeže nebo v základních školách v Benešově.

Provoz organizace je řízen zřizovací listinou, školním vzdělávacím programem, organizačním řádem, pracovním řádem, provozním řádem, vnitřním řádem, plánem činností organizace na celý školní rok, požárním řádem, traumatologickým plánem a směrnicemi. V těchto dokumentech jsou obsaženy všechny postupy pro hospodárný a účelový provoz organizace v povinných zákonných předpisech. V žádném z dokumentů nebylo zjištěno pochybení. Paní ředitelka Domu dětí a mládeže Benešov si vše pečlivě hlídá, pokud nastane jakákoli změna, všechny interní dokumenty jsou přepracovány.

Při zájmových činnostech vzniká Domu dětí a mládeže nárok na vybírání úplaty. Organizace si sama stanoví výšku úplaty, záleží na tom, jaké jsou finanční náklady na zájmovou činnost a kolik účastníků na danou činnost dochází. Analýzou bylo zjištěno, že většina zájmových činností má stanovenou cenu 550,- Kč za celý školní rok. V některých zájmových útvarech je úplata vyšší a to jsou například Keramická dílna, Plavání, Hra na kytaru, Gymnastika a Taneční kurzy. Jde o nižší částky finančních prostředků, což je žádoucí, jelikož většina zájemců o zájmové vzdělávání navštěvuje více kroužků najednou. S touto možností Dům dětí a mládeže počítá a proto jsou ceny takto nízké. K úhradám nejsou žádné výhrady, je možno pouze souhlasit.

Pro personální zabezpečení organizace je zaměstnáno v Domu dětí a mládeže 8 interních zaměstnanců a 63 externích zaměstnanců. Organizace si sama nemůže určit, kolik bude mít interních a externích zaměstnanců, jelikož jsou mzdy a případné odměny financovány ze Středočeského kraje. Počet pracovníků v organizaci je nedostačující, jelikož 2 pedagogičtí zaměstnanci jsou dlouhodobě nemocní a jejich práce se rozdělila mezi ostatní zaměstnance. Sama ředitelka organizace pronesla, že by se ráda o něco více

věnovala dětem a vedla kroužky, než aby neustále řešila provozní administrativu organizace.

Doporučení – Organizace by měla přijmout 2 nové pedagogické pracovníky a se stávajícími nemocnými rozvázat pracovní poměr. Mělo by se jednat o pedagogické pracovníky, kteří by měli mít přírodovědné zaměření. Tito pedagogičtí pracovníci v organizaci momentálně chybí. Podle posledních informací z Domu dětí a mládeže paní ředitelka bude přijímat k 1. 3. 2015 novou pedagogickou zaměstnankyni, která přírodovědné zaměření má.

Hypotéza č. 2 – Organizace má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí.

Organizace čerpá finanční prostředky ze tří zdrojů. Jedná se o finanční příspěvky od Středočeského kraje na mzdy zaměstnanců, finanční příspěvky od zřizovatele města Benešov na provoz celého Domu dětí a mládeže a z vlastní činnosti. Finanční prostředky z těchto zdrojů jsou pro organizaci dostačující na pokrytí všech potřeb. Organizace těchto finančních prostředků efektivně využívá a hospodárně s nimi nakládá. Pokud by se stalo, že by náklady přesáhly výnosy, může Dům dětí a mládeže financovat svůj provoz z vlastní činnosti nebo z některých svých fondů. Zatím tato situace nikdy nenastala a dle slov paní ředitelky, doufá, že nikdy ani nenastane.

O majetek, který byl organizaci svěřen, je dobře postaráno, je udržován a opravován. Potřebné drobné opravy hradí organizace z vlastní činnosti. Pokud by se jednalo o větší opravy, tak by muselo čerpat finanční prostředky ze svého fondu rezerv. Velké přestavby nebo nové stavby by musely být hrazeny zřizovatelem městem Benešov, protože příspěvková organizace má jen omezené finanční prostředky. Co by se dalo organizaci vytknout je, že nechce přijímat žádné sponzorské dary a ani nežádá *o různé granty a dotace, na které by mě nárok*. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že organizace má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí a proto **Hypotéza č. 2 byla potvrzena**.

Doporučení - Je tu možnost čerpání účelových finančních *dotací z Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy na programy*, které jsou zaměřené především na pravidelné a dlouhodobé činnosti určené co nejširšímu spektru dětí a mládeže a na podporu činností a aktivit, které napomáhají rozvoji, rozšiřování a zkvalitňování činnosti jednotlivých organizací.

Byl by doporučen **Program č. 1 - Zabezpečení pravidelné činnosti organizace pro organizované děti a mládež**. Tento program je určen pouze pro děti a mládež. Hlavním cílem tohoto programu je podporovat pravidelnou celoroční činnost organizace, jedná se o oblast práce s mládeží a dětmi. Tento program poskytuje pouze neinvestiční peněžní prostředky. Je důležité zmínit další informace o programu a to, že se vztahuje pouze na děti a mládež, které jsou řádně registrováni v této organizaci.

Hmotné zařízení organizace je v dobrém stavu, podle potřeby jsou obměňovány pomůcky jednotlivých zájmových činností. Prostředí v jednotlivých klubovnách je vybaveno přesně na takové zájmové činnosti, které se tu provozují. Všechny prostory jsou v normách, aby splňovaly potřebné odpovídající hygienické a bezpečnostní předpisy. Jediné co by se dalo vytknout je, že by organizace měla vyměnit stoly a židle v klubovnách, jelikož některé jsou rozvrzané a nepohodlné.

Doporučení – Organizace by měla nakoupit nové stoly a židle do kluboven. Pokud by si na ně nevydělali vlastní činností, tak můžou čerpat finanční prostředky ze svých fondů, jako je například Rezervní fond.

Budova Domu dětí a mládeže byla shledána pro své účely jako velice dostačující. Díky provedené rekonstrukci v roce 2014 má tato budova nové zastřešené hřiště, nový sklad nářadí pro zájmovou činnost a strojovnu vzduchotechniky. Dále byla opravena část venkovní fasády a vyměněna všechny okna a dveře, také byl zřízen nový požární východ. Bylo provedeno zabezpečení proti zlodějům, například nový bezpečnostní systém, v přízemí se daly na okna mříže, vstupní část do organizace a okolo nového hřiště je obehnaná vysokým železným pletivem, přes které se nedá dostat. Zbývající část budovy bude opravena na jaře roku 2015. Budově Domu dětí a mládeže nebylo nic vytknuto.

Pro provoz některých zájmových útvarů jsou pronajímány haly a tělocvičny, i tyto prostory jsou dostatečně vybaveny na požadované zájmové činnosti.

Táborová základna v Jablonné nad Vltavou je ve špatném stavu. Nebylo do ní dlouho investováno a zatím na tuto rekonstrukci zřizovatel město Benešov nemá potřebné finanční prostředky. Jednalo by se o opravu budovy, vnitřního vybavení a také venkovního sportovního vyžití. Už v roce 2006 zřizovatel město Benešov uvolnilo finanční prostředky na zpracování projektové dokumentace k přestavbě celé budovy i areálu včetně půdní vestavby. V projektu jsou velké změny, například by přibyla tělocvična, další sociální zařízení, nové pokoje, nová kuchyň a jídelna, společenská místnost a dílna

pro výtvarné činnosti. Venku by vzniklo nové multifunkční hřiště a venkovní učebna s posezením u krbu. Podle plánovaných odhadů by bylo potřeba na tuto rekonstrukci až 20.000.000,- Kč.

Doporučení – Bohužel organizace s touto situací nemůže nic dělat, mají tuto budovu pouze v užívání. Proto by se měly obrátit na svého zřizovatele město Benešov, aby jim zajistil finanční prostředky na rekonstrukci táborové základny. Zřizovateli města Benešov bych doporučila Integrovaný regionální operační program pro období 2014 – 2020, prioritní osu 2.4. Tento program navazuje na aktuálně realizované operační programy v období 2007 – 2013. Byl připravován na základě principu partnerství a je navržen jako multifundový operační program. Zahrnuje investice z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z Evropského sociálního fondu. Na rekonstrukci venkovního hřiště bych doporučila Nadaci ČEZ, která vyhláší grantové řízení Oranžové hřiště. Toto řízení je zaměřeno na podporu výstavby a kompletní rekonstrukce dětských, sportovních, víceúčelových a dalších hřišť.

Po odborné konzultaci s panem Ing. Jiřím Dvořákem, který je specialista na fondy Evropské unie a pracuje na Ministerstvu pro místní rozvoj, bylo vyhodnoceno komplexní řešení pro čerpání dotací v období 2014 – 2020. Dle jeho slov:

*„Aktuálně ještě dobíhají výzvy v **programovém období 2007-2013**⁸⁸: Projekty však musí být zrealizovány do konce roku 2015. Co se týče podpory volnočasové infrastruktury zejména pro Domovy dětí a mládeže bylo možné získat dotaci v rámci Regionálních operačních programů, ve Vašem případě **Regionálního operačního programu Střední Čechy**.⁸⁹ Bohužel aktuálně ROP SČ už nepřijímá žádné projekty. V tomto případě doporučuji kontaktovat přímo ROP SČ, zdali neplánují vyhlásit ještě dodatečnou výzvu. Obávám se však, že už je to nepravděpodobné, vzhledem k tomu, že musí být všechny projekty do konce roku ukončeny a program řádně administrativně uzavřen. Každopádně už nebudou jednotlivé ROPy, ale bude jeden **Integrovaný regionální***

⁸⁸ Strukturální fondy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Kalendar-akci?t=3#Tabs>

⁸⁹ Regionální operační program Střední Čechy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.ropstrednicechy.cz/>

operační program.⁹⁰ Bohužel v tomto programu už bude méně podporovaných aktivit, jak tomu bylo v minulém programovém období z ROPů.

Evropská komise dále už nehodlá podporovat sportovní, **volnočasovou infrastrukturu**, ubytovací a stravovací zařízení v cestovním ruchu, občanskou vybavenost, místní komunikace atd. Bude se zaměřovat spíše na dopravní infrastrukturu, sociální, zdravotnickou a **vzdělávací infrastrukturu**, z které by teoreticky mohly být podpořeny i Domovy dětí a mládeže.

Jedná se o Specifický cíl (Prioritní osu) 2. 4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení, kde jsou podporovány tyto aktivity:

- Podpora infrastruktury pro předškolní vzdělávání - podpora zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol.
- Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách.
- Podpora infrastruktury škol a školských zařízení pro střední a vyšší odborné vzdělávání.
- Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání
- Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže

Jelikož DDM nefungují jenom pro volnočasové aktivity, ale i pro zájmové a neformální vzdělávání bylo by teoreticky možné získat dotaci na **Stavební úpravy, pořízení vybavení** pro zajištění rozvoje odborných i přenositelných klíčových kompetencí formou zájmového a neformálního vzdělávání:

- v oblastech komunikace v cizích jazycích
- a v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd
- a schopnosti práce s digitálními technologiemi

Cílem je zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce. Součástí projektu je podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, pořízení

⁹⁰ Integrovaný regionální operační program [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Uvodni-strana>

vybavení, kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám.

Typy příjemců ve Specifickém cíli 2.4

- zařízení péče o děti do 3 let
- školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy
- **další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit**
- kraje a obce
- organizace zřizované nebo zakládané kraji
- **organizace zřizované nebo zakládané obcemi**
- nestátní neziskové organizace
- organizační složky státu
- příspěvkové organizace organizačních složek státu

*Podrobnější informace k tomuto specifickému cíli budou dále zveřejněny v Pravidlech pro příjemce a žadatele, které zatím nejsou vyhotoveny. Dle **předběžného harmonogramu výzev** se očekává vyhlášení výzvy v tomto specifickém cíli na listopad roku 2015 a to jen na Podporu infrastruktury pro předškolní vzdělávání - podpora zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol. Další výzvy budou tedy vyhlášeny až v roce 2016.⁹¹“*

⁹¹ Strukturální fondy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Kalendar-akci?t=4#Tabs>

6 Závěr

Tato diplomová práce byla zpracována na téma Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let. Charakterizovala problematiku volného času mládež a dětí, což je stále aktuální téma, jelikož v této době nemají rodiče dostatek času na své děti a proto vyhledávají organizace pro trávení volného času. Tyto organizace slouží mimo jiné pro zábavu dětí, ale i pro nalezení sebevědomí, správného sebehodnocení a pro rozvíjení mezilidských vztahů dítěte.

Velké množství volného času se může stát i nebezpečné, jelikož děti a mládež, kteří nemají svůj volný čas organizovaný, tráví tento čas v různých hernách. Věnují se činnostem, které překračují zákon. Dochází k častým úrazům, dále mladí ohrožují sebe i druhé svým experimentováním s lehkými i těžkými drogami, jako je alkohol, kouření, atd. Jelikož mládež netráví svůj volný čas plnohodnotně a nudí se, dochází k šikaně spolužáků a vrstevníků.

Cílem této diplomové práce bylo provést rozbor vybraného zařízení volného času dětí a mládeže, zhodnotit postavení organizace a zvážit zda a jak jsou naplněny její cíle a poslání a zda má organizace dostatečnou nabídku volnočasových aktivit. Dalším cílem bylo zjistit, zda má organizace dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí, které má ve svém užívání. Ke splnění daných cílů bylo potřeba nejdříve vysvětlit základní pojmy volného času a mládeže, které jsou obsažené v teoretické části, dále ve výzkumné části byl charakterizován konkrétní Dům dětí a mládeže v Benešově, který se specializuje na trávení volného času.

Teoretická část této diplomové práce byla zpracována formou literární rešerše. Byly vymezeny základní pojmy týkající se tématu pro trávení volného času mládeže a dětí, byly použity poznatky ze studia odborné literatury a internetových zdrojů, formou diskripce. Byly podrobně charakterizovány pojmy, jako problematika volného času, volný čas z historického hlediska, definice volného času, cílové funkce volného času, volný čas a jeho hlediska, limitující faktory osobnosti vzhledem k volnému času, soustava aktivit a zařízení volného času mládeže a dětí. Dále byly vyznačeny pojmy jako děti a mládež, které se dělily na předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk a mládež.

Zmíněno bylo také výchovné zhodnocení volného času, rodina, jak rodina působí na děti, škola, výchova mimo vyučování, duševní hygiena jedince, instituce pro výchovu mimo školní vyučování, školní kluby, družiny a jejich funkce a provoz, domy dětí

a mládeže, jejich náplň činnosti, jejich pracovníci. Dále byla zmíněna právní a ekonomická hlediska příspěvkových organizací pro trávení volného času, právní úprava příspěvkových organizací, státní zájem v oblasti trávení volného času a v poslední řadě i možnosti čerpání finančních prostředků z veřejných zdrojů. Záměrem teoretické části bylo vymezit základní pojmy o volném času a jeho trávení, získat povědomí o fungování organizací pro trávení volného času mládeže do 18 let. Tento záměr byl splněn.

V analytické části této diplomové práce byl charakterizován Dům dětí a mládeže v Benešově, jeho základní údaje, informace o jeho poslání a cílech, o jeho historii. Poté byla použita analýza instituce podle Bronislawa Malinowského, která analyzuje organizaci podle její zájmové činnosti, podle propagace organizace, podle složení personálu, podle norem a směrnic, které se na organizaci vztahují, podle budov a zařízení, které má organizace v užívání a podle finančních prostředků, které má organizace k dispozici.

Informace byly získávány terénním výzkumem, pozorováním, dále také studiem dokumentů, výročních zpráv, finančních výkazů, z webových stránek organizace a především z rozhovorů se zástupci organizace, nejvíce však z rozhovorů s paní ředitelkou Miladou Rýdlovou, která ochotně poskytla spoustu potřebných informací a dokumentů.

Aby došlo k naplnění cílů organizace, byly stanoveny 2 hypotézy:

Hypotéza č. 1 - Organizace plní své poslání a cíle.

Hypotéza č. 2 – Organizace má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí.

Na základě provedených analýz bylo zjištěno, že obě hypotézy byly potvrzeny. Organizace plní své poslání a cíle, má dostatek finančních prostředků na svou činnost a na obnovu nemovitostí.

Dům dětí a mládeže Benešov je jednou z největších a nejvýznamnějších organizací pro trávení volného času dětí a mládeže ve městě Benešov a v celém regionu. Organizace nabízí široký okruh zájmových činností, ročně pořádá spoustu zájmových soutěží a akcí. V roce 2014 pořádala organizace 79 zájmových útvarů, které navštěvovalo 1092 zájemců o zájmové vzdělávání. Organizace nabízí pravidelné zájmové činnosti po celý školní rok. Oblíbené jsou také příležitostné (jednorázové) činnosti, které probíhají nepravidelně po celý školní rok a nabídka těchto činností je tematicky zaměřena. Při pořádání těchto činností vychází organizace ze sezónních činností. V letních měsících, nejlépe o prázdninách, organizace pořádá táborovou činnost. Tábory jsou různě tematicky

zaměřeny, jako například: Soustředění sportovní gymnastiky, Odborné soustředění mladých modelářů, Týden v pohybu a Cesta za dobrodružstvím.

Cíle, které byly stanoveny na začátku diplomové práce, byly splněny. Výsledkem analýzy je, že Dům dětí a mládeže Benešov má výbornou nabídku zájmových činností a díky tomu cíleně působí na rozvoj osobnosti dětí a mládeže. V celkovém měřítku se organizaci zvýšila účast jak v pravidelné zájmové účasti, tak v účasti na příležitostních akcích, které Dům dětí a mládeže Benešov pořádá. Více dětí se zapojuje do spontánních aktivit. Z toho vyplývá, že má organizace stále větší oblibu. Zaměstnanci si pravidelně zvyšují svou odbornou kvalifikaci. Budovy a hmotné zařízení se daří udržovat v dobrém stavu, kromě táborové základny Jablonná nad Vltavou. Na základě odhalených nedostatků v organizaci, byla formulována doporučení, která jí pomohou nedostatky řešit.

7 Seznam použitých zdrojů

ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. 1. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990, 292 s. ISBN 80-04-22 967-0

HAJEK, Bedřich, HOFBAUER, Břetislav, PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času, současné trendy*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008, 240s. ISBN 978-80-7367-473-1

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vydání. Praha: Portál, 2004, 176s. ISBN 80-7178-927-5

MALINOWSKI, Bronislaw. *Vědecká teorie kultury*. 1. vydání. Brno: Krajské kulturní středisko, 1968, 185s.

MATĚJÍČEK, Zdeněk, POKORNÁ, Marie. *Radosti a strasti: Předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk*. 1. vydání. Jinočany: H+H, 1998, 205s. ISBN 80-86022-21-8

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, *Mládež a delikvence*. Praha: Portál 1998 ISBN 80-7178-226-2.

MŠMT, odbor pro mládež. *Volný čas a prevence u dětí a mládeže*. Praha: Čihák tisk, 2002. 48 s.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha. 1. vydání. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2001, 98 s. ISBN 80-211-0372-8.

PÁVKOVÁ, Jiřina a kol. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. 3. vydání. Praha: Portál, 2002, 231s. ISBN 80-7178-711-6

PÁVKOVÁ, J. a HÁJEK B. *Školní družina*. Vydání 1. Praha: Portál, 2003, 154 s. ISBN 80-717-8751-5.

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ E.; MAREŠ J. *Pedagogický slovník*. 3. vydání. Praha: Portál, 2001. 322 s. ISBN 80-788071-785798.

SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2000, 111 s. ISBN 80- 246-0044-7.

SCHNEIDEROVÁ, Hana a kol. *Teorie školní a mimoškolní výchovy*. 1. vydání. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 216 s. ISBN 14-524-88

SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 1997, 183s. ISBN 80-210-1007-X

ŠVIGOVÁ, Milada. *Volný čas a my*. Praha: Svobodné slovo, 1967, 155s. ISBN 32-013-67

VÁŽENSKÝ, Mojmír, SMĚKAL, Vladimír. *Základy pedagogiky volného času*. 1. Vydání. Brno: Paido, 1995, 176s. ISBN 80-901737-9-9

Internetové zdroje

Dům dětí a mládeže Benešov [online] 2014 [cit. 2014-10-10]. Dostupné z WWW: <http://www.ddmbenesov.cz/>

Předškolní věk [online] 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z WWW: <http://www.vemeste.cz/2011/05/charakteristika-vyvoje-dite-predskolniho-veku/>

Mladší školní věk [online] 2014 [cit. 2014-10-13]. Dostupné z WWW: <http://www.vemeste.cz/2011/04/mladsi-skolni-vek/>

Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Jiskra Benešov [online] 2015 [cit. 2015-02-16]. Dostupné z WWW: <http://jiskra-benesov.cz/search/?q=D%C5%AFm+d%C4%9Bt%C3%AD+a+ml%C3%A1de%C5%BEE+Bene%C5%A1o>

Benešovský deník [online] 2015 [cit. 2015-02-03]. Dostupné na WWW: http://benesovsky.denik.cz/zpravy_region/mladym-zahradkarem-se-stala-helena-20140619.html

Město Benešov [online] 2015 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z WWW: http://benesov-city.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=219&id_ktg=1022&p1=1031

Strukturální fondy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Kalendar-akci?t=3#Tabs>

Regionální operační program Střední Čechy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.ropstrednicechy.cz/>

Integrovaný regionální operační program [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Uvodni-strana>

Strukturální fondy [online] 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Kalendar-akci?t=4#Tabs>

Právní předpisy

Vyhláška č. 74/2005 Sb. [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-74-2005-sb-1>

Vyhláška č. 410/2005 Sb. [online] 2015 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z WWW: <http://www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=2005s410>

Zákony, vyhlášky a nařízení

Zákon č. 76/1978 Sb.

Zákon č. 128/2000 Sb.

Zákon č. 129/2000 Sb.

Zákon č. 218/2000 Sb.

Zákon č. 250/2000 Sb.

Zákon č. 109/2002 Sb.

Zákon č. 561/2004 Sb.

Zákon č. 477/2008 Sb.

Zákon č. 472/2011 Sb.

Vyhláška č. 87/1992 Sb.

Vyhláška č. 432/1992 Sb.

Vyhláška č. 106/2001 Sb.

Vyhláška č. 74/2005 Sb.

Nařízení vlády č. 68/1997 Sb.

Interní dokumenty Domu dětí a mládeže Benešov

- Bezpečnost při činnostech s dětmi
- Deníky činností zájmových útvarů
- Organizační řád Domu dětí a mládeže Benešov
- Provozní řád
- Rozbor hospodaření Domu dětí a mládeže Benešov za rok 2014
- Školní vzdělávací program Domu dětí a mládeže Benešov na školní rok 2014/2015
- Traumatologický plán
- Vnitřní řád
- Všeobecný požární řád

Ústní sdělení

RÝDLOVÁ, Milada: Ústní sdělení. Dům dětí a mládeže Benešov, v Benešově. 2. 2. 2015
a 10. 2. 2015

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Formy zájmové činnosti za rok 2014	47
Tabulka č. 2: Přehled zájmových kroužků Domu dětí a mládeže Benešov pro školní rok 2014 – 2015.....	48
Tabulka č. 3: Přehled nejoblíbenějších příležitostních zájmových činností	56
Tabulka č. 4 : Táborová a pobytová zájmová činnost	57
Tabulka č. 5: Osvětová a informační zájmová činnost	58
Tabulka č. 6: Příklady individuální zájmové činnosti	59
Tabulka č. 7: Příjmy organizace za rok 2014.....	77
Tabulka č. 8: Přehled finančních prostředků ve fondech za rok 2010 až 2013	77
Tabulka č. 9: Náklady z hlavní činnosti organizace za rok 2014	78
Tabulka č. 10: Zisk organizace za rok 2014	79

Seznam grafů

Graf č. 1: Věková struktura interních zaměstnanců.....	62
Graf č. 2: Věková struktura externích zaměstnanců	63

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Podstatné rysy a souvislosti systému volného času.....	22
Obrázek č. 2: Logo organizace	45
Obrázek č. 3: Vítězka národního kola soutěže Malý zahrádkář 2014	60
Obrázek č. 4: Organizační schéma instituce	64
Obrázek č. 5: Budova Domu dětí a mládeže Benešov	75

Seznam použitých zkratk

ASPV – Asociace sportu pro všechny

AŠSK - Asociace školských sportovních klubů

BESIP – Bezpečnost silničního provozu

BN – Benešov

ČR – Česká republika

DDM – Dům dětí a mládeže
DÚSP – Diagnostický ústav soustavné péče
CHKO – Chráněná krajinná oblast
IČO – Identifikační číslo organizace
KF – Krajské finále
LMK – Letecko-modelářský klub
MKS – Městské kulturní středisko
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP – Okresní pohár
O.P.S – Obecně prospěšná společnost
OSN – Organizace spojených národů
ROP SČ – Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Čechy
TJ – Tělovýchovná jednota
TZ – Táborová základna

8 Přílohy

8.1 Seznam příloh

Příloha č. 1:	91
Příloha č. 2	96
Příloha č. 3	100
Příloha č. 4	110

Příloha č. 1:

Fotodokumentace kluboven DDM Benešov

Klubovna pro Letecké a Železniční modeláře

Zdroj: vlastní fotografie, 2015-02-11

Klubovna pro Dívčí klub

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Keramická dílna

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Pec na keramiku

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Klubovna, v které probíhá hra na kytaru

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Klubovna pro spontánní zájmovou činnost

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Velký sál

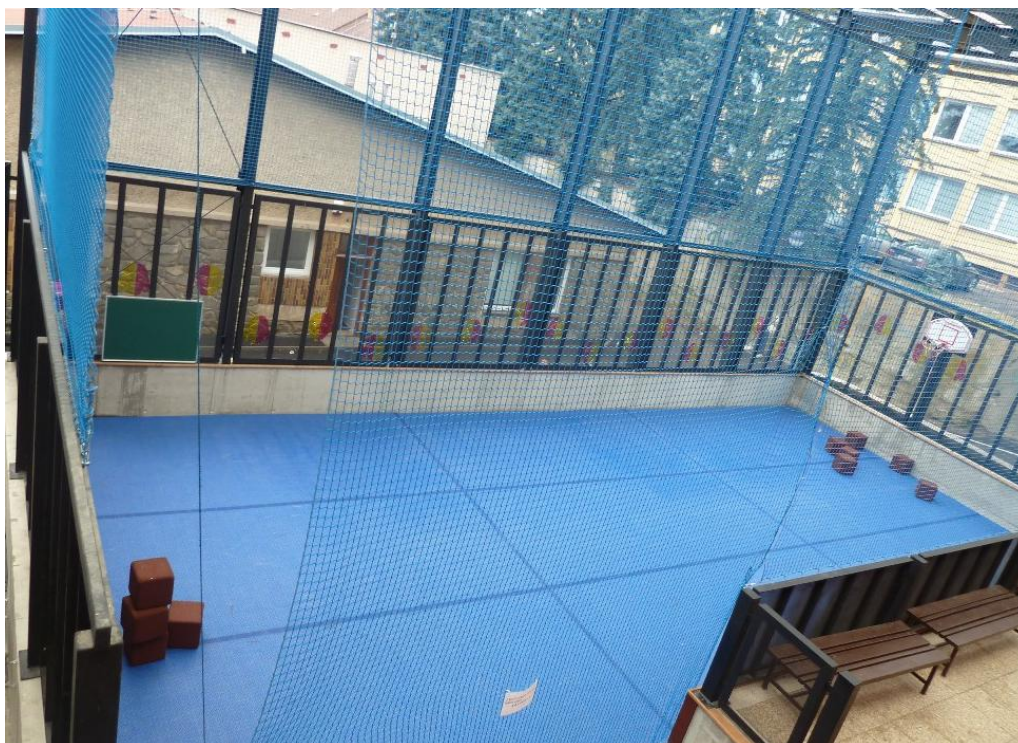
Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Vyzdobení chodby na téma Pravěk

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Přístavba k Domu dětí a mládeže Benešov

Zdroj: Vlastní fotografie, 2015-02-11

Příloha č. 2

Preventivní program Domu dětí a mládeže Benešov školní rok 2012/2013

a) Charakteristika školského zařízení - Dům dětí a mládeže je státní školské zařízení, které v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (Školský zákon) a prováděcí předpisy k němu poskytuje zájmové vzdělávání. Obsah činnosti je vymezen tímto zákonem a prováděcími předpisy, zejména pak vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Předmětem je pravidelná zájmová činnost, která probíhá v zájmových kroužcích a klubech, příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová rekreační činnost, táborová činnost a další činnost spojená s pobytem mimo město, osvětová vzdělávací činnost, individuální práce, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadaných dětí a žáků a v neposlední řadě i nabídka a realizace spontánních aktivit.

V letošním školním roce je do pravidelné zájmové činnosti zapojeno celkem 1193 účastníků v 80 zájmových útvarech. Dále připravuje DDM Benešov celou řadu příležitostných akcí určených nejen pro děti a mládež, ale i širokou veřejnost. Přehled je rozpracován v ročním plánu a podrobné informace v měsíčníku „Fantazie“. Ten je bezplatně k dispozici dětem i rodičům. S našimi aktivitami seznamujeme také prostřednictvím webových stránek a místních periodik. Velký význam je kladen na spontánní aktivity, které probíhají v herně DDM a na výstavách. Za minulý rok jimi prošlo téměř 15 000 účastníků a dalších téměř 30 000 dětí a mládeže se v prostorách našeho zařízení zabývalo spontánními aktivitami při čekání na zájmové kroužky, školní vyučování či rodiče. Bohatá je i nabídka prázdninových a víkendových aktivit, které se orientují na využití volného času v době všech ročních období (dlouhodobé, krátkodobé a příměstské tábory, víkendy např. jazykové, hudební, přírodovědné, výtvarné, sportovní,...). Většina z nich se koná v naší Turistické základně v Jablonné nad Vltavou. V minulém roce se těchto pobytů uskutečnilo 18 s celkovým počtem 441 účastníků.

b) Problematika SPJ - V současné době můžeme konstatovat, že problematika sociálně patologických jevů stále narůstá a je již celospolečenským problémem. Nejen drogy, ale také vandalství, šikana, poruchy příjmu potravy, záškoláctví a jiné sociálně negativní jevy se začínají dotýkat již dětí základních škol. Setkáváme se s nimi, i když zatím v celkem malé míře, i my. Největším problémem zjevným pro nás je vandalismus, kterého si můžeme všimnout i v okolí našeho zařízení a sousední školy. Také můžeme zachytit

náznaky šikany v chování mezi dětmi navzájem právě při spontánních aktivitách. Dále sem patří hlavně vulgární vyjadřování dětí a mladistvých mezi sebou. Problémem je málo prostoru v okolí, který děti mají k vybití přebytečné energie a odreagování po náročném sezení ve škole. Ten se jak doufáme, alespoň částečně zlepší po plánované rekonstrukci našeho zařízení. Naším cílem vést děti k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálních cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládání stresů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek (ve spolupráci s rodiči). Důraz klademe také na rozvíjení pozitivních mezilidských vztahů, úctu k životu a respekt k individualitě, humánní a tolerantní jednání v souladu s právními i společenskými normami. Chtěli bychom připravit podmínky pro účinnou prevenci sociálně-patologických jevů. Nezůstat jen u mluvení o drogách či alkoholu, ale věnovat se také vytváření sociálních dovedností dětí a nabídnout ve spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi konstruktivní alternativu trávení volného času. Nezapomínáme také na prevenci rizikového chování v dopravě, na které spolupracujeme s policií ČR. 2

c) Prevence - Samotná existence našeho zařízení by měla být jednou z forem prevence těchto jevů. Smysluplné využití volného času, nalezení kamarádů se společnými zájmy a vlastní aktivita by měly být jedním z nejlepších způsobů, jak se rizikovému chování vyhnout. Vzhledem k velkému časovému vytížení mnohých rodičů nabývá v tomto ohledu na významu naše úloha. Je velmi důležité podchytit zájem dětí již v útlém věku, kdy je snadné jejich myšlení ovlivnit. Proto se naše nabídka soustřeďuje již na ty nejmenší, kteří mohou využívat naše zařízení a nabídku našich aktivit společně s rodiči. Jejich zájem bychom pak rádi udrželi i ve starším věku dětí. O to se snažíme především prostřednictvím prezentace činnosti (besídky, vystoupení), ale i nabídkou společných činností pro rodiče a děti (rodinné turnaje, nedělní cvičení, divadelní představení). Připravujeme také akce zaměřené přímo na prevenci.

- **Riziková místa:** jsou to především vnější prostory v okolí DDM, kde se děti a mládež scházejí, a také šatny a herna, kde čekají na zájmovou činnost. Zde se snažíme na činnost dětí dohlížet, nabízet jim smysluplné aktivity (otevřený klub, herní akce) a zamezovat nevhodným projevům.

V plánu domu dětí je naznačeno preventivní působení školského zařízení na klienty v těchto oblastech:

1. Boj proti drogovým závislostem, alkoholismu a kouření: Poskytnout rodičům základní informace týkající se drog, včetně postojů DDM k protidrogové problematice. Zajišťovat v případě potřeby poradenskou službu specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro studenty, rodiče a pedagogy.
2. V oblasti zdravého životního stylu: naučit je řešit stresové situace, řešit problémy formou her. Podnítit a motivovat jejich činnost ve volném čase – pohyb, doplňování vědomostí a dovedností využitelných v praxi – na základě forem vzdělávání uvedených v ŠVP. Zaměřit se na nové, neobvyklé, trendy a již vyzkoušené metody.
3. Oblast virtuálních drog patologického hráčství: důsledně prosazovat zákaz všech hazardních her v DDM a jeho okolí nabídnutím jiných alternativ využití volného času.
4. Ohrožování mravní výchovy mládeže, týrání a sexuální zneužívání dětí.
5. Volný čas a zájmové aktivity.
6. Zneužívání virtuálních drog (počítače, televize a video) a patologické hráčství
7. Záškoláctví: sledování docházky i přesto, že činnost je na základě zájmu a v podstatě dobrovolná.
8. Šikánování, vandalismus a jiné formy násilného chování (např. divácké násilí apod.): pokusit se co nejdříve případný výskyt odhalit a podnítit jeho řešení. Spolupracovat s odborníky, popř. i nestátními organizacemi zabývajícími se prevencí šikánování (kriminálníisté pro mládež, sociální kurátoři, dětský psychiatr, spolupráce se základními školami i středními školami.)
9. Xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu: důsledně potírat jakékoliv náznaky zejména rasismu a antisemitismu. Vysvětlovat nutnost soužití bez intolerance jako jedinou cestu soužití národů, národnostních menšin a lidí různého náboženského vyznání. Tomu odpovídající společné aktivity popř. projekty.

Informační nástěnka

V přízemí haly DDM je nástěnka věnovaná protidrogové prevenci, kde jsou vyvěšeny informační letáky, články a seznam zařízení věnujících se prevenci závislostí. Dále se zde věnujeme zdravému životnímu stylu, prevenci dalších patologických jevů (šikana, gamblerství atd.) a rozvíjení zájmů dětí.

Realizace MPP a spolupráce s ostatními školami a pedagogickými i nepedagogickými pracovníky

Na realizaci minimálního preventivního programu se podílíme ve spolupráci s vedením škol a jejich koordinátory.

Uplatňujeme především diferencované přístupy zejména ve vztahu k věku a osobnostním zvláštěm cílových skupin. Minimální preventivní program pravidelně jednou ročně vyhodnocujeme a sledovat i jeho celkovou účinnost a průběh.

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá metodik prevence – koordinátor, který o jeho průběhu a naplňování informuje ředitelku DDM a vyhodnocuje aktuální situaci. S vytvořením programu jsou seznámeni všichni externí i interní pedagogičtí pracovníci, a to prostřednictvím pedagogických porad a nástěnky věnované protidrogové prevenci. Ostatní pracovníci DDM jsou rovněž s tímto programem seznámeni a v rámci svých možností působí kladným příkladem na děti.

Spolupráce s rodiči, odborníky a ostatními institucemi

Spolupráce a výměna informací probíhá i s rodiči a zákonnými zástupci našich klientů. Je třeba konstatovat, že problémy, které vidíme my, vidí i oni stejným či podobným pohledem. K tomu na druhou stranu je nutno dodat, že jsou však i rodiče, kteří jsou málo kritičtí a větší část výchovy přesunují na školu a potažmo na DDM, těch je však drtivá menšina. Činnost, kterou vyvíjí DDM, hodnotí větší část rodičů velmi kladně a pozitivně.

Závěr: Základním principem preventivní strategie uplatňované na DDM je výchova klientů ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti. V tomto smyslu vedou pedagogové volného času a externí pracovníci klienty k osvojování norem mezilidských vztahů respektujících identitu a individualitu klienta a rozvíjejí zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Pedagogové a externí pracovníci se snaží vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času.

Veškerá činnost je založena na dobrovolnosti a zájmu dětí a mládeže. Tím, že naše zařízení je otevřené s širokou nabídkou zájmových aktivit, podílíme se ve velké míře na prevenci sociálně patologických jevů v našem městě i jeho okolí.

Milada Rýdlová

Ředitelka, DDM Benešov

Příloha č. 3

Dům dětí a mládeže Benešov, Poštovní 1668, Benešov

VNITŘNÍ ŘÁD

Datum platnosti: od 1. 9. 2013

Nahrazuje: Vnitřní řád Domu dětí a mládeže Benešov ze dne 18. 6. 2007

Zpracovala: Milada Rýdlová, ředitelka

Projednán na pedagogické radě 3.6.2013 2

I. Všeobecná ustanovení a činnost Domu dětí a mládeže Benešov

1. Všeobecná ustanovení

- a) Dům dětí a mládeže Benešov (dále jen DDM Benešov) je školským zařízením, které v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. (o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání - Školský zákon a prováděcích předpisů k němu), poskytuje zájmové vzdělávání.
- b) DDM Benešov je příspěvková organizace s právní subjektivitou od 1. 1. 1995. IČ 61664634, Zřizovatel: Město Benešov
- c) Vnitřní řád DDM Benešov upravuje základní pravidla provozu zařízení pro zaměstnance, účastníky činností a další návštěvníky DDM Benešov. Vymezuje práva a povinnosti zúčastněných (jejich zákonných zástupců) a ochranu zdraví a bezpečnost při zájmovém vzdělávání. Zabezpečuje předcházení sociálně patologickým jevům, jako je násilí, šikana, rasová diskriminace a užívání návykových látek. Upravuje podmínky zacházení s majetkem DDM Benešov ze strany účastníků.
- d) Vnitřní řád platí pro budovy a všechny prostory jak vlastní, odloučená pracoviště, tak prostory pronajímané pro činnosti, které DDM Benešov zajišťuje a pořádá.

2. Činnost DDM Benešov

- a) Obsah činnosti DDM Benešov je vymezen jednak Školským zákonem a prováděcími předpisy k němu, zejména pak Vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání
- b) Formy činnosti:
 - příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a rekreační činnost
 - pravidelná výchovná vzdělávací a zájmová činnost

- táborová činnost a další činnost spojená s pobytem mimo město
 - osvětová a vzdělávací činnost
 - individuální práce, zejména vytváření podmínek pro rozvoj nadaných dětí a žáků
 - nabídka a realizace spontánních aktivit
- c) DDM Benešov je přístupný všem bez jakékoliv diskriminace z důvodů rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu a zdravotního stavu.
- d) Činnost je určena nejen pro děti, žáky a studenty, ale i pedagogické pracovníky, rodiče a další fyzické osoby (dále jen účastníci), a to bez ohledu na místo jejich pobytu nebo jiné podmínky.
- e) O přijetí k pravidelné zájmové činnosti, příležitostné, pobytové a letní činnosti se zpravidla rozhoduje na základě písemné přihlášky. Zájmové vzdělávání je poskytováno zpravidla za úplat.

II. Práva a povinnosti účastníků

1. Práva účastníků při vzdělávání a zájmové činnosti

- a) Každý účastník má právo na zájmové vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu DDM Benešov, který slouží zejména k rozvoji talentu, k pomoci v profesní orientaci, k účelnému a smysluplnému využití volného času.
- b) Každý účastník má v DDM Benešov právo formulovat své vlastní názory, svobodně je vyjadřovat, při čemž se jeho názorům musí věnovat pozornost.
- c) Každý účastník má právo v DDM Benešov na ochranu před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím, urážením nebo zneužíváním a nedbalým zacházením.
- d) Každý účastník má právo na informace a poradenskou pomoc týkající se zájmového vzdělávání.
- e) Každý účastník má právo informovat se u vedoucích zájmových útvarů nebo vedoucích činností pořádaných DDM Benešov o výsledcích svého zájmového vzdělávání. Toto právo mají i rodiče účastníka. V případě zletilých účastníků mají na tyto informace právo rodiče případně osoby, které plní k účastníkům vyživovací povinnost.

2. Povinnosti účastníků při vzdělávání a zájmové činnosti

- a) Účastník je povinen řádně docházet na zájmové útvary podle rozvrhu hodin.
- b) Účastníci se shromažďují ve vestibulu DDM Benešov nebo před odloučenými pracovišti nejdříve 15 minut před zahájením ZÚ. Místo a čas se dovědí účastníci a zákonní zástupci účastníků na zahajovacích schůzkách ZÚ. Vedoucí ZÚ zodpovídá za své členy v době určené rozvrhem.
- c) Nepřítomnost v zájmovém vzdělávání musí být řádně omluvena (u nezletilých účastníků zákonnými zástupci). Pokud musí účastník opustit zájmovou činnost v jejím průběhu, požádá o uvolnění vedoucího ZÚ případně zodpovědného pedagogického pracovníka. Nezletilý účastník může být uvolněn pouze na základě písemné žádosti zákonného zástupce.
- d) Účastník je povinen dodržovat vnitřní řád a další vnitřní předpisy DDM Benešov, především pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byl prokazatelně seznámen.
- e) Účastníkům není dovoleno nosit do zájmového vzdělávání věci, které nejsou nutné pro činnost, zejména předměty z drahých kovů, předměty nebezpečné a předměty cenné.
- f) Účastníci jsou povinni plnit pokyny a nařízení pedagogických pracovníků a správních zaměstnanců. Chovat se v době i mimo dobu vzdělávání v souladu s obecně platnými pravidly slušného a ohleduplného chování. Porušení těchto pravidel může mít za následek případné vykázání účastníka ze vzdělávání nebo činností pedagogickým pracovníkem, za předpokladu, že nebude ohrožena jeho bezpečnost. Ředitel DDM Benešov může rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo vyloučení ze všech forem zájmového vzdělávání uskutečňovaných DDM Benešov.
- g) Účastníci jsou povinni chránit majetek DDM Benešov, udržovat pořádek v prostorách DDM i odloučených pracovištích. Šetří majetek a šetrně zachází s materiálem pro vzdělávací činnost. Nepoškozují materiální vybavení před budovou DDM Benešov a před odloučenými pracovišti. V případě svévolného poškození nebo zničení majetku DDM Benešov, majetku jiných účastníků či jiných osob, hradí účastník, který svévolné poškození nebo zničení majetku způsobil (v případě nezletilých jejich zákonní zástupci) škodu v plném rozsahu.
- h) Pro organizátory a účastníky činností, kteří si pronajímají místnosti v DDM Benešov, mají nastavené podmínky, za kterých mohou být pronajaté prostory využívány, zakotveny ve smlouvě o nájmu nebo výpůjčce.

III. Práva a povinnosti zákonných zástupců

1. Práva zákonných zástupců

- a) Zákonní zástupci účastníků mají právo na informace o průběhu a výsledcích zájmového vzdělávání účastníka, vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajících se podstatných záležitostí jejich dětí, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost.
- b) Zákonní zástupci účastníků mají právo na informace a poradenskou pomoc DDM Benešov pro jejich děti v záležitostech týkajících se zájmového vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu.
- c) Zákonní zástupci účastníků mají právo uvolnit (omluvit) účastníka ze vzdělávání podle pravidel tohoto řádu.

2. Povinnosti zákonných zástupců

- a) Zákonní zástupci nezletilých účastníků mají povinnost zajistit, aby účastník docházel řádně do zájmových činností a dokládat důvody jeho nepřítomnosti ve vzdělávání.
- b) Zákonní zástupci, kteří se dohodnou s vedoucím ZÚ na osobním předání svého dítěte ke vzdělávání nebo zájmové činnosti a jeho převzetí po skončení činnosti jsou povinni včas, podle rozvrhu hodin, dítě vedoucímu ZÚ předávat a po skončení činnosti od něj přebírat. DDM Benešov odpovídá za svěřené dítě jen po dobu vzdělávání nebo zájmové činnosti.
- c) Na vyzvání ředitele DDM Benešov mají zákonní zástupci nezletilých účastníků povinnost osobně se zúčastnit projednávání závažných otázek týkajících se zájmového vzdělávání účastníka.
- d) Zákonní zástupci nezletilých účastníků informují DDM Benešov o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích účastníka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na zdraví účastníka nebo ohrozit další účastníky při zájmovém vzdělávání.
- e) Zákonní zástupci účastníků a zletilí účastníci jsou povinni oznamovat DDM Benešov údaje a jejich změny nezbytné pro školní matriku (§ 28 odst. 3 Školského zákona) a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost účastníka.

f) Zákonní zástupci nezletilých účastníků jsou povinni, v případě svévolného poškození nebo zničení majetku DDM Benešov, jiných účastníků či jiných osob, uhradit v plném rozsahu škodu, kterou nezletilý účastník vzdělávání nebo zájmové činnosti způsobil.

IV. Provoz a vnitřní režim DDM Benešov

Veškerá činnost DDM Benešov je každoročně podrobně rozpracována v plánech jednotlivých oddělení a v celkovém plánu DDM Benešov.

a) Uskutečňuje se na těchto pracovištích:

- DDM Benešov, Poštovní 1668
- Turistická základna DDM Benešov, Jablonná nad Vltavou 44
- Krytý plavecký bazén Benešov
- Hala ZŠ Jiráskova a ZŠ Jiráskova Benešov
- Sokolovna, Tyršova ul. Benešov
- ZUŠ, Žižkova 471, Benešov
- Gymnázium, Husova 470, Benešov

b) DDM Benešov je v provozu po celý školní rok včetně prázdnin

c) Provoz na všech pracovištích se řídí časovým harmonogramem zájmové činnosti

d) Informační služba:

- podává informace
- nabízí aktivity pro veřejnost
- provádí dozor nad dětmi, které čekají na ZÚ a nad dětmi při spontánních činnostech
- má přehled o veškeré činnosti probíhající v zařízení
- vybírá účastnické poplatky
- zabezpečuje ošetření při drobných úrazech, případně zajistí odbornou lékařskou pomoc

Pravidelná zájmová činnost

Je organizovaná v zájmových útvech (kroužky, kluby, soubory...). Jejich nabídka je uveřejněná na začátku měsíce září. ZÚ pracují zpravidla od 15. září do 15. června (mimo prázdnin).

Pokyny pro účastníky pravidelné zájmové činnosti:

1. Při vstupu do místností určených pro zájmovou činnost dbají pokynů vedoucího ZÚ.
2. Vstup do místností je možný pouze za doprovodu vedoucího ZÚ.

3. Členové se zdržují v místnostech určených pro příslušnou činnost a nenarušují práci ostatních ZÚ.
4. Při činnostech dbají účastníci pokynů vedoucího, s přístroji a náradím pracují tak, aby nedošlo k úrazu.
5. V případě úrazu řeší další postup vedoucí ZÚ.
6. Z místností je zakázáno cokoli odnášet bez svolení vedoucího ZÚ.
7. Všichni se chovají k sobě slušně, se vzájemnou tolerancí a respektem.
8. Při veškerých činnostech je nutné šetřit majetek DDM Benešov.

Příležitostná zájmová činnost

Obsahuje jednorázové nebo cyklické akce výchovně vzdělávacího nebo rekreačního charakteru pořádané během školního roku, o víkendech a prázdninách. Je řízena či organizována pedagogem a je časově omezena.

Pokyny pro účastníky příležitostné zájmové činnosti:

1. Účastníci respektují pokyny vedoucího akce.
2. Před zahájením akce jsou povinni se seznámit s charakterem činnosti a podle toho přijít vhodně oblečení a vybaveni.

Práce s talenty

V rámci péče o talentované děti a mládež pořádá DDM Benešov soutěže, výstavy a přehlídky. Ty mohou být vyhlášované MŠMT ČR, KÚSK, DDM a dalšími organizacemi.

Pokyny pro účastníky:

1. Účast na soutěžích, přehlídkách a dalších aktivitách je dobrovolná.
2. Za bezpečnost a ochranu zdraví účastníků ručí organizátor pouze v průběhu soutěže,
3. Účastníci se řídí pokyny vedoucího akce.

Spontánní činnost

Poskytuje dětem, mládeži i dospělým účastníkům možnost využít prostor DDM k volné zájmové činnosti.

Pokyny pro účastníky spontánní činnosti:

1. Účastníci spontánních činností jsou povinni respektovat vnitřní a provozní řád DDM Benešov především z důvodu bezpečnosti.
2. Všichni účastníci jsou povinni udržovat pořádek a čistotu v budově i před budovou DDM Benešov.
3. Úrazy i poškození majetku je nutné hlásit pracovníku konajícímu službu.

Táborová činnost.

Zahrnuje letní tábory a odborná soustředění. Případně i tábory pořádané v průběhu školního roku. Minimální délka trvání je 5 dní. Jejich režim se řídí provozními řády zařízení v místě konání a řády tábora.

Pobytové akce

Realizují se mimo místo působení pracoviště DDM Benešov a trvají maximálně 4 dny.

Pokyny pro pobytové akce:

1. Účastníci se řídí pokyny vedoucího akce.
2. Před zahájením akce jsou povinni seznámit se s charakterem činnosti a podle toho přijít vhodně oblečení a vybaveni.
3. Všichni se k sobě chovají slušně, se vzájemnou tolerancí a respektem.
4. Účastníci jsou povinni zacházet šetrně se zapůjčeným materiálem a pomůckami.

Metodická a odborná pomoc

Je poskytována dle možností DDM Benešov školám, občanským sdružením a dalším subjektům, které o ni požádají. Za účastníky těchto činností ručí vysílající organizace.

V. Přijímání účastníků ke vzdělávání

- a) K zájmovému vzdělávání v DDM Benešov si uchazeči podávají zpravidla přihlášku. Pokud nejsou plnoletí, pak s vyjádřením zákonného zástupce účastníka.
- b) Na nepravidelná zájmová vzdělávání se přihlášky vyplňují dle charakteru zájmové činnosti (akce, pobytové programy, výlety).
- c) Výše úplaty v zájmovém vzdělávání je stanovena podle četnosti a náročnosti vykonávané činnosti, nákladů na jednotlivé formy vzdělávání a činností. Výše úplaty je uvedena u přehledu jednotlivých kroužků. Přehled kroužků s uvedenou výší zápisného (vydaný na každý školní rok) je vyvěšen ve vestibulu DDM a na www.ddmbenesov.cz. Výše úplaty u ostatních forem činností je zveřejňována na informačních a propagačních materiálech a na přihláškách na jednotlivé akce.
- d) Účastnický poplatek je u pravidelné činnosti v DDM Benešov zpravidla vybírán v plné výši na celý školní rok. Účastníci zájmového vzdělávání jsou povinni uhradit účastnický poplatek do tří měsíců od zahájení docházky. V případě ukončení činnosti jsou povinni do dvou měsíců uhradit poměrnou část účastnického poplatku.

e) Účastníkům zájmového vzdělávání, kteří bez vážného důvodu ukončí (přeruší) předčasně svoji činnost v DDM Benešov, nebo jsou vyloučeni rozhodnutím ředitele DDM Benešov z důvodu dlouhodobé neomluvené absence či závažného porušení vnitřního řádu (předpisů DDM Benešov) se účastnický poplatek nevrací.

VI. Průběh zájmového vzdělávání

- a) Vzdělávacím jazykem v DDM Benešov je jazyk český.
- b) Ředitel DDM Benešov rozhoduje o počtu účastníků zájmové činnosti v souladu s platnými předpisy.
- c) Ředitel DDM může při vzdělávání v některých odděleních u pravidelné zájmové činnosti dělit účastníky na skupiny, spojovat nebo vytvářet skupiny účastníků se stejným zaměřením s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví dětí, na požadavky prostorové, materiální a ekonomické.
- d) Zájmové vzdělávání probíhá podle přesného časového plánu schváleného ředitelem DDM Benešov.
- e) Zletilý účastník nebo zákonný zástupce nezletilého účastníka je povinen průkazně omluvit svoji (nezletilého účastníka) nepřítomnost v zájmovém vzdělávání nejpozději do 14 kalendářních dnů od počátku jeho nepřítomnosti.
- f) Jestliže se nezletilý účastník nezúčastní činnosti ZÚ pro dobu 4 týdnů a jeho neúčast není omluvena, vyzve odpovědný pedagogický zaměstnanec (vedoucí odd.) DDM Benešov (prokazatelným způsobem) zákonného zástupce nezletilého účastníka, aby doložil důvody nepřítomnosti.
- g) Účastník může zanechat zájmového vzdělávání na základě písemného sdělení doručeného řediteli do DDM Benešov. Ředitel DDM Benešov může po posouzení závažnosti důvodu (zejména zdravotních) prominout část účastnického poplatku.

VII. Ukončení vzdělávání

- a) Zájmové vzdělávání v DDM Benešov není zakončeno zkouškou, o jeho ukončení se účastníkům vzdělávání zpravidla nevydává doklad.

b) Hodnocení jednotlivých účastníků se provádí zpravidla slovně a to v průběhu a na konci zájmového vzdělávání. Hodnocení provádí zpravidla vedoucí ZÚ.

c) Na žádost účastníka zájmového vzdělávání je možné vystavit potvrzení o absolvování zájmového vzdělávání. To obsahuje informaci o délce a oboru zájmového vzdělávání.

VIII. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, studentů a ostatních účastníků vzdělávání

a) DDM Benešov vytváří podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví účastníků, zabezpečuje komplexní hygienickou péči a odpovídá za plnění platných hygienických a zdravotních norem.

b) DDM Benešov je povinen při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech přihlížet k základním fyziologickým potřebám účastníků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně-patologických jevů.

c) DDM Benešov vede evidenci úrazů účastníků, k nimž došlo při výše uvedených činnostech v souladu s platnými předpisy.

d) Účastníci jsou povinni hlásit vedoucímu ZÚ, pedagogickému zaměstnanci nebo informační službě každý sebemenší úraz, jakoukoliv ztrátu nebo poškození majetku. Odpovědný pracovník, kterému je nahlášen úraz nebo poranění zajistí postiženému poskytnutí první pomoci.

e) V případě zranění či nevolnosti nezletilého účastníka zajistí vedoucí ZÚ, aby byli o této skutečnosti informováni zákonní zástupci včetně informace o způsobu ošetření. V případě potřeby se domluví se zákonnými zástupci o osobním předání nezletilého účastníka.

f) Každý úraz, poranění, nehoda, k níž dojde, musí být okamžitě nahlášena pedagogickému zaměstnanci a následně řediteli (zástupci ředitele) DDM Benešov. DDM Benešov zajistí zpracování záznamu o úrazu.

g) Účastníci se v DDM Benešov chovají tak, aby neohrozili zdraví a bezpečnost svou i ostatních účastníků. Nenosí do DDM Benešov předměty, kterými by mohli ohrozit zdraví své i ostatních.

h) Účastníci plně respektují provozní řády tělocvičen, odborných učeben a kluboven.

i) Účastníci nesmějí provádět jakékoliv manipulace s elektřinou, plynem, vodou apod. Rovněž nesmí zapojovat do elektrické sítě audiovizuální pomůcky.

- j) Větrání prostor a kluboven mohou provádět účastníci pouze za přítomnosti pedagogického zaměstnance a na jeho pokyn.
- k) Účastníkům DDM Benešov je zakázáno držení, nošení, distribuce, požívání a zneužívání jakýchkoliv návykových a omamných látek včetně alkoholu. Tento zákaz se vztahuje na areál DDM Benešov a místa, kde probíhá činnost DDM Benešov.
- l) Účastníkům je zakázáno ponižování, tělesné ubližování a veškeré činnosti, které by vedly k ohrožování tělesného i duševního zdraví všech účastníků. Porušení tohoto ustanovení bude klasifikováno jako obzvláště hrubý přestupek proti Vnitřnímu řádu!
- m) Ve všech prostorách DDM Benešov a v místech, kde probíhá činnost DDM Benešov, platí pro všechny účastníky přísný zákaz kouření.

IX. Podmínky zacházení s majetkem DDM

- a) Všichni účastníci vzdělávání jsou povinni nakládat s majetkem DDM účelně, šetrně a hospodárně.
- b) V případě zapůjčení pomůcek a vybavení je nutné vše vrátit do původního stavu.
- c) V případě poškození nebo ztráty má DDM Benešov nárok na vymáhání úhrady vzniklé škody.

X. Závěrečná ustanovení

- a) Vnitřní řád je závazný pro všechny zaměstnance DDM Benešov, účastníky vzdělávání a zájmové činnosti a ostatní návštěvníky DDM Benešov.
- b) S Vnitřním řádem jsou povinni seznámit se všichni zaměstnanci DDM Benešov a účastníci vzdělávání (u nezletilých jejich zákonní zástupci).

Ruší se Vnitřní řád vydaný dne 18. 6. 2007.

Tento Vnitřní řád nabývá účinnosti dne 1. 9. 2013, Projednán na pedagogické radě 3. 6. 2013, Milada Rýdlová, Ředitelka

Příloha č. 4

<p>Dům dětí a mládeže Benešov, ul. Poštovní 1668, tel.: 317 721 911, mobil: 603 462 352</p> <p>školské zařízení pro zájmové vzdělávání www.ddmbenesov.cz, e-mail: info@ddmbenesov.cz</p> <p>PŘIHLÁŠKA</p> <p>do výchovně vzdělávací činnosti - zájmového kroužku, klubu na školní rok 2014 - 2015</p>	
<p>Zájmový kroužek, klub</p>	
<p>Den konání.....hodina.....vedoucí</p>	
<p>Jméno a příjmení dítěte.....</p>	
<p>Státní občanství.....rodné číslo.....</p>	
<p>Datum narození.....zdrav. pojišťovna.....</p>	
<p>Adresa trvalého bydliště.....PSČ.....</p>	
<p>Školatřída.....</p>	
<p>Telefon domů.....telefon účastníka ZK.....</p>	
<p>do zaměstnání matky.....do zaměstnání otce.....</p>	
<p>e-mail (čitelně).....</p>	
<p>Adresa pro doručení písemností (v případě, že se liší od trvalého bydliště).....</p>	
<p>.....</p>	
<p>Úplata za ZK na celý školní rok je stanovena dle finanční náročnosti kroužku, klubu a vybírá se jednorázově v hotovosti na zahajovací schůzce ZK, klubu. Bude použita na částečné krytí provozních a materiálních nákladů. Zájmový kroužek, klub začíná zahajovací schůzkou pro děti a rodiče, kde získají podrobné informace o činnosti ZK. Termín a místo zahajovací schůzky vašeho ZK, klubu bude zveřejněn od druhé poloviny měsíce září 2014 na našich internetových stránkách www.ddmbenesov.cz. Činnost zájmových kroužků při DDM Benešov bude ukončena do 19.6.2015.</p>	
<p>Otočte!</p>	

Čestné prohlášení rodičů o zdravotním stavu dítěte:

Prohlašuji, že můj syn (dcera) je zdrav (zdráva) a může se zúčastnit zájmové činnosti :

a) bez omezení

b) s omezením (alergie apod.).....

c) jiné znevýhodnění (viz. Zákon č. 561/2004 Sb. § 28 odst.f).....

- Pokud dojde ke změně zdravotního stavu mého dítěte (případně telefonního spojení) v průběhu školního roku, budu o této skutečnosti neprodleně informovat vedoucího zájmového kroužku, klubu.
- Jako zákonný zástupce jsem se seznámil s Vnitřním řádem DDM Benešov, který je vyvěšen ve vestibulu budovy DDM, Poštovní 1668, Benešov a na www.ddmbenesov.cz.
- Při opakovaném porušení kázně během činnosti zájmového kroužku, klubu bude postupováno dle Školského zákona § 31.

***Souhlasím - nesouhlasím** s fotografováním a rozšiřováním záznamů mého dítěte k propagaci Domu dětí a mládeže Benešov.

***Souhlasím - nesouhlasím** s tím, aby Dům dětí a mládeže Benešov používal autorská díla vytvořená mým dítětem za účelem propagace Domu dětí a mládeže Benešov, účasti na soutěžích.

***Souhlasím - nesouhlasím** se zpracováním osobních údajů mého dítěte za účelem organizování mimoškolních akcí.

*Nehodící se škrtněte.

Jméno a příjmení rodičů, zák. zástupců (hůlkovým písmem).....

.....

Datum..... Podpis.....

Příhláška je sestavena dle § 28, zákona 561/2004 Sb. Školský zákon. Uvedené údaje slouží pro vedení matriky DDM Benešov. Při zpracování osobních údajů z přihlášky postupuje DDM Benešov v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o Ochráně osobních údajů.